

Revistă trimestrială
apărută sub egida

UNIUNII
CRESCĂTORILOR
DE PĂSĂRI
DIN ROMÂNIA

Bd. Ion Mihalache 106, bl. 84,
sc. A, et. 9, ap. 24, Sector 1, București

Tel./Fax: +40 21 666 37 65
GSM: +40 722 57 55 49

www.avicultura.ro

REDACTOR-ȘEF

Ing. Gheorghe Marin

COLECTIVUL REDACȚIONAL:

Prof. univ. dr. Ilie Van

Dr. ing. Ioan Popa

Prof. univ. dr. Gheorghe Stratulat

Prof. univ. dr. Valer Teușdea

Dr. ing. Ana-Maria Covașă

Ing. Aurel Damian

- Difuzarea revistei se face prin abonamente și prin centrele de difuzare a presei.
- Pentru contractarea de abonamente (semestriale sau anuale), persoanele interesate sunt rugate să se adreseze direct la sediul Uniunii Crescătorilor de Păsări din România sau la unul din telefoanele:
+40 21 666 37 65; +40 722 575 549

Revistă editată de
S.C. EDITURA CERES S.A.

Piața Presei Libere nr. 1,
Corp C, et. 1, București
Tel./Fax: 021 317 90 23
www.editura-ceres.ro

ISSN 2393-5006
ISSN-L 2393-5006

Sumar / Summary

Nr. 1 (5) / ianuarie - martie 2016

- 2 Avicultorii români, foarte buni tehnologi, dar marketingul avicol trebuie îmbunătățit / *Romanian poultry producers are very good in technology, but poultry marketing should be improved*
- 10 TRANSAVIA a fost distinsă cu premiul pentru excelență în business, în cadrul galei Business Review Awards / *TRANSAVIA has gained the business excellence prize, during Business Review Awards*
- 14 Piața produselor avicole în UE, în anul 2015 și începutul anului 2016 / *EU poultry products market, in 2015 and at the beginning of 2016*
- 18 Statistici care nasc întrebări / *Questions bringing statistics*
- 21 Vârsta de sacrificare a puilor de carne în anul 2015 / *Slaughtering age of broilers in 2015*
- 24 Amintiri de acum aproape două treimi de secol / *Memories from two thirds of a century ago*
- 26 O societate avicolă de referință: AVIPUTNA Golești / *An elite poultry company: AVIPUTNA Golești*
- 30 Mod de organizare și funcționare a unei cooperative avicole sătești / *Management and functioning of a village poultry association*
- 37 Managementul florei intestinale optimizate / *Optimizing intestinal flora*
- 39 Foileton-ficțiune: Reprezentanta avicolă de la Stuttgart / *Fictional story: Poultry branch in Stuttgart*
- 41 NuPro: un început bun pentru puii de carne / *NuPro: A good start for broilers*
- 45 Efectul energetic al CreAMINO® în rețetele suplimentate cu fitază / *CreAMINO® energy effect in fytaze supplemented feeds*
- 49 Adisseo lansează o nouă generație de enzime NSP: Rovabio® Advance, unica Feedază / *Adisseo is launching a new NSP enzyme generation. Rovabio® Advance, the only feedase*
- 51 Managementul mirosurilor neplăcute / *Bad odors management*
- 54 Acțiunea combinată de rehidratare și stimulare a sistemului imunitar la broileri / *Combining rehydration and immune stimulation in broilers*
- 56 Importanța economică a ventilației în halele de creștere a broilerilor / *Economical significance of broiler house ventilation*
- 57 Mari personalități / *Great personalities: Dr. Barbu Isbășoiu*
- 59 Performanțe și recorduri avicole în anul 2015 / *Poultry performances and records in 2015*

Avicultorii români, foarte buni tehnologi, dar marketingul avicol trebuie îmbunătățit

Prof. univ. dr. ILIE VAN
Președinte UCPR

Anul 2015 nu a fost chiar atât de „infernă” cum l-am prevăzut în editorialul de acum un an al revistei noastre, deoarece livrările de carne de pasăre în viu și de ouă s-au menținut pe un trend ascendent.

Ritmul mediu de creștere în ultimii patru ani a fost de 4,1% la carne de pasăre și de 1,3% la ouă, cu precizarea că, la carne de pasăre, creșterea a fost liniară, cu un plus mai mare în 2015, iar la ouă creșterea a fost inegală, însă, de asemenea, ușor superioară mediei în anul 2015.

Anul	Carne de pasăre			Ouă consum		
	Livrări păsări vii (tone)	Diferența față de anul precedent		Livrări mil. ouă	Diferența față de anul precedent	
		mii tone	%		mil. ouă	%
2011	395,6	x	100,0	1354,5	x	x
2012	413,6	18,0	+ 4,4	1357,2	+2,7	+0,2
2013	425,8	12,2	+ 3,2	1535,6	+178,4	+13,2
2014	439,7	13,9	+ 3,5	1374,5	-161,1	-11,9
2015	460,7	21,0	+ 5,3	1423,8	+49,3	+3,6
TOTAL PERIOADĂ		65,1	116,4	x	+69,3	105,1

Oricum, creșterile de producție sunt mult inferioare programului național la ambele produse. În anul 2020 erau prevăzute livrări de 544 mii tone, iar în acest an, împreună cu gospodăriile țărănești, nu depășim cantitatea de 410 mii tone. Ar trebui ca, în ultimii cinci ani rămași până în anul 2020, să realizăm anual o producție de aproape 30 mii tone carne de pasăre tăiată, față de 12,5 mii tone realizate în ultimii patru ani și de 16 mii tone realizate în ultimul an. Fără să discutăm despre programul la ouă, care s-a dovedit nerealist.

1. Despre carnea de pasăre

La producția internă de carne de pasăre, inclusiv cea produsă în gospodăriile țărănești, de circa 410 mii tone, trebuie adăugată cea din plusul de carne provenit din deficitul de balanță comercială, de circa 50 mii tone, rezultând cantitatea de 460 mii tone, existentă pe piața internă și însemnând un consum mediu pe locuitor de 23 kg (dacă populația internă ar fi de 20 milioane locuitori) și de 25,5 kg dacă populația internă ar fi de 18 milioane locuitori, situație care ar reprezenta mai fidel realitatea. În anii 2012-2013, consumul pe locuitor a fost de 20,5-20,6 kg, iar în anul 2014 de 22,4 kg. Nu se poate prevedea un consum pe locuitor mai mare decât cel din ultimii ani, fără pericolul de scădere a prețului sub limita suportabilă de producătorii avicoli.

În tabelul 1 am prezentat livrările de carne de pasăre în viu, pe total UCPR, din care separat pe primii cei mai importanți 10 producători. Cifrele arată că, față de o medie de creștere a livrărilor de carne de pasăre în viu pe total societăți avicole de 11,4% în perioada 2012-2015, primele 10 societăți realizează o creștere de 30,2% (sau, cantitativ, de 64 mii tone), restul societăților mici și mijlocii au avut o scădere a producției de carne de pasăre de 11,7% (sau, cantitativ, de 17 mii tone).

Concluzia este că marile societăți, spre cinstea lor, reușesc să facă față cu succes suprasaturării pieței interne cu carne de pasăre, iar societățile mijlocii și mai ales cele mici sunt în declin accentuat de producție. Toate marile societăți sunt complet integrate (unele chiar de

la ogor la furculiță) și pot face și exporturi pentru carnea de pasăre care le prisosește (deși nu toate exportă peste 30% din producție, cât ar fi necesar pentru echilibrarea balanței comerciale externe).

Iar acest dezechilibru de balanță comercială, la care se adaugă agresiunea comercială fără scrupule a unor țări (Olanda, Germania, Ungaria, Polonia), determină îndepărtarea accentuată a prețului cărnii de pasăre românești față de media UE, așa cum se remarcă din tabelul 2.

Tabelul 1 - Top 10 producători de carne de pasăre (livrări, tone)

Nr. crt.	Societatea avicolă	2012	2013	2014	2015	2015/2012, %
1.	TRANSAVIA	54195,0	57636,9	58181,6	64975,9	119,9
2.	BUZĂU	21306,7	25422,2	46082,4	53676,9	251,4
3.	AGRICOLA INT. BACĂU	43074,0	44227,4	46559,1	45622,3	106,1
4.	AGRISOL INT. RO	23227,5	22627,7	22921,6	24406,3	105,1
5.	AVICARVIL	16607,7	18647,4	20318,1	20617,0	124,2
6.	AVE GROUP	16711,1	16619,8	17564,9	16699,1	99,9
7.	ONCOS Cluj	8266,8	9597,9	9379,3	13264,1	160,4
8.	SLOBOZIA	10479,1	11775,0	11756,7	12855,8	121,5
9.	BRAVCOD	8936,7	9051,5	9379,3	12611,2	141,1
10.	AVICOD BROILER	10156,6	11957,1	13016,7	12523,2	123,3
TOTAL PRIMII 10		212961,2	227016,7	255159,7	277254,8	130,2
REST PRODUCĂTORI		200665,0	197276,8	184519,8	183403,8	88,3
TOTAL GENERAL		413626,2	424293,5	439671,5	460658,6	111,4
% cei 10		51,6	53,5	58,4	60,2	x
rest producători		48,4	46,5	41,6	39,8	x

Tabelul 2 - Evoluția paralelă a prețurilor produselor avicole în UE și România (2007- 2015)

Anul	Carne de pasăre – griler (euro/kg)					Ouă consum (eurocenți pe ou)				
	UE		România		%	UE		România		%
	Preț	%	Preț	%		RO/UE	Preț	%	Preț	
2007	1,7576	100,0	1,7431	100,0	99,3	6,90	100,0	6,78	100,0	98,3
2008	1,8030	102,5	1,7176	98,5	95,3	7,07	102,5	6,95	101,0	96,7
2009	1,8967	107,9	1,7136	98,3	89,2	7,49	108,5	6,76	99,7	90,3
2010	1,7130	97,5	1,5129	86,7	88,3	7,00	102,3	5,77	85,1	82,4
2011	1,8658	106,2	1,6025	91,9	85,8	6,98	101,2	6,04	89,1	86,5
2012	1,9093	108,6	1,6584	95,1	86,8	10,01	145,0	8,50	125,3	84,9
2013	1,9500	110,9	1,7434	100,1	89,4	8,07	116,9	6,39	94,2	79,2
2014	1,9106	108,7	1,6809	96,4	87,9	8,59	124,5	6,40	94,3	74,5
2015	1,8769	106,8	1,5068	86,4	80,3	8,15	115,2	6,40	94,3	76,5

După cum se remarcă, în anul 2015 a existat o prăbușire semnificativă a prețului cărnii de pasăre la producător în România, sub nivelul anului 2010, cel mai slab de până acum, ducând diferența de preț între România și UE la un catastrofal 80,3%, în condițiile în care și media de preț a UE a fost în scădere pentru al doilea an consecutiv.

Iar pentru a vedea și lunile din anul 2015 când diferența de preț a fost chiar mai mare decât media anuală (lunile martie-iulie 2015), redăm această „involuție” în tabelul 3, împreună cu aceeași situație la ouă consum.

În tabelul nr. 4 sunt prezentate performanțele tehnice și de producție la pui de carne și la activitățile care asigură baza materială, reproducția și incubarea.

După cum se remarcă, tot acest ansamblu de realizare a produsului finit funcționează la perfecție, până la ieșirea acestuia pe piață. Am îmbunătățit în permanență performanțele, ceea ce a dus la reducerea costurilor de producție, dar nu pentru a prospera și economic, pentru că prețurile de livrare au scăzut chiar mai accentuat decât costurile de producție. Și, în mod paradoxal, acest lucru se întâmplă într-o Uniune Europeană în care unii dintre partenerii noștri nu sunt mai buni decât noi, dar sunt mai puțin corecți.

2. Despre ouăle de consum

În tabelul 5 este prezentată, în paralel, activitatea și producția de ouă a primilor 10 producători din UCPR ca mărime, față de restul producătorilor. Și am remarcat că situația este asemănătoare cu cea de la carne de pasăre, însă doar până în anii 2013 și 2014. După anul 2014, datorită reducerii activității la „SUPER EGGS” (Monaldi) și LAȚARĂ.RO,

ponderea primilor 10 mari avicole producătoare de ouă a scăzut numeric, după anul 2013, chiar dacă unele societăți: OVOEST, din subordinea Avicolei SUPER EGGS, Lumina, din componența AGRICOLEI INTERNATIONAL BACĂU, și-au mărit producția, egalându-le sau chiar întrecându-le pe fostele deținătoare ale locurilor 2 și 3 din acest clasament.

Explicația menținerii aceleiași proporții între marii și micii producători este că, la activitatea de producere a ouălor pentru consum, gradul de integrare dintre cele două categorii de societăți este mai redus: toate cumpără puicuțele de o zi (sau demarate) din afara unității și majoritatea (sau toate) sunt dotate cu stații de sortare-prelucrare. Și, de asemenea, aproape toate au în structură FNC (sau micro-FNC) proprii.

Iar producția de ouă a societăților avicole din UCPR este restrânsă, asigurând populației urbane, de circa 10 milioane locuitori, doar circa 140-150 ouă/cap de locuitor. Pentru că ouăle țărănești, neîndeplinind condițiile impuse de UE pentru accesul pe piață, ajung doar în mică măsură, accidental, în consumul populației urbane. Mai mult, în anotimpul rece, chiar și populația rurală se aprovizionează cu ouă produse industrial.

Aceste caracteristici ar permite ouălor de tip industrial să aibă o piață bună în România. Mai ales că Italia absoarbe aproape 10% din producția românească de ouă, iar Polonia, cu o pondere de circa 10% pe piața românească, exportă în România ouă la un preț de vânzare inferior prețului intern din Polonia.

Așa cum rezultă din tabelul 2, prețul ouălor la producător în România nu a crescut. În timp ce media de preț europeană a crescut față de anul 2013, în România acesta a scăzut la 76,8% în 2015, de la 79,2 în 2013, diferența dintre media UE a oului și prețul oului românesc crescând.

Conform statisticii din tabelul 3, prețul ouălor românești, care în decembrie 2014 era de 7,56 eurocenți, a scăzut, în decembrie 2015, la 6,75 eurocenți, cu o nouă diminuare de preț, de peste 10%. Din același tabel se remarcă aceiași îndepărtare de preț a oului românesc, de până la 66% în iulie, față de 94,5% în ianuarie 2015 sau 89,3% în decembrie 2015.

Exporturile românești de ouă consum, deși superioare importurilor, nu au continuitate, în tot timpul anului, reducându-se considerabil în sezonul cu piață favorabilă. Când cresc importurile, crește și concurența, iar ouăle nu-și pot valorifica potențialul real de preț. De aceea, în perioada august-decembrie 2015, prețul ouălor pe piața internă, fără TVA, a fost inferior aceleiași perioade din ultimii 3-4 ani.

Din același tabel 3 se remarcă mai buna constanță de preț a oului din UE (variație de preț 119,5%), față de oul românesc (variație de preț 147,3%).

De asemenea, în tabelul 3 s-a făcut diferența de preț între un kg de carne griler și un kg de ouă. Chiar dacă diferența anuală de preț este apropiată între UE (1,44 kg ouă pentru un kg de griler), față de România (1,47 kg ouă pentru un kg de griler), de-a lungul anului, această diferență crește, și doar în perioada noiembrie-februarie echivalența de preț este asemănătoare.

Iar tabelul 6, cu prezentarea producției și livrărilor de ouă, ca și a indicilor de performanță, exprimă progresul modest din această activitate, cu variații de la an la an mult mai accentuate decât aceeași evoluție la carne de pasăre.

3. Recomandări

La pui de carne, progresul tehnic este evident, performanțele atingând un grad înalt, superioare majorității țărilor cu care suntem în competiție. Doar societățile mai puțin performante, cu un IEE sub 300, mai pot încă progresa.

La găini ouătoare, performanțele sunt inferioare țărilor concurente și există o mare variabilitate între producători. La această categorie, în ceea ce privește performanțele, mai sunt multe de făcut.

Din punct de vedere comercial, ambele activități sunt deficitare. Trebuie mărite exporturile și ponderea sortimentelor cu mare valoare adăugată. Să luăm exemplul Poloniei, Germaniei, Ungariei și Olandei în ceea ce privește promovarea exporturilor, inclusiv prin externalizarea unor activități comerciale. Mai ales la ouă, unde prețurile de export sunt inexplicabil de scăzute.

Trebuie să mărim proporția produselor procesate. Este adevărat, și la carne de pasăre și la ouă de consum, procesate sunt excedentare în balanța comercială externă a acestora.

Trebuie făcute eforturi și în achiziționarea de ingrediente furajere. Prețul cerealelor este în România superior țărilor vecine. Iar soia se cumpără de peste ocean, în loc s-o achiziționăm din Ucraina sau s-o cultivăm noi.

Anul 2016, cu un TVA scăzut, poate conduce la revigorarea aviculturii românești, pentru a relua dezvoltarea mai alertă, așa cum a fost în primii 15-18 ani din existența UCPR.

Tabelul 3 - Analiză prețuri carne de pasăre și ouă, UE versus România

Luna	Carne pasăre griler 65%						Ouă consum						Kg ouă / kg griler			
	euro/kg			% RO/UE			UE			România			% RO/UE		UE	România
	UE		România		% RO/UE	euro/kg	Eurocenti/ou	%	euro/kg	Eurocenti/ou	%	euro/kg	Eurocenti/ou	%		
	Preț/kg	%	Preț/kg	%												
Dec. 2014	1,8333	100,0	1,5522	100,0	84,7	1,3915	8,70	100,0	1,2104	7,56	100,0	1,2104	7,56	100,0	1,32	1,28
Ian. 2015	1,8552	101,1	1,4911	96,1	80,4	1,3269	8,29	95,3	1,1753	7,83	103,5	1,1753	7,83	103,5	1,39	1,27
Feb. 2015	1,8552	101,5	1,4930	96,2	80,2	1,3101	8,19	94,1	1,1193	7,00	89,1	1,1193	7,00	89,1	1,49	1,33
Martie 2015	1,8614	102,6	1,4787	95,3	78,6	1,3235	8,27	95,1	0,9779	6,05	80,0	0,9779	6,05	80,0	1,42	1,51
Aprilie 2015	1,8807	102,8	1,4607	94,0	77,9	1,2417	7,76	89,9	0,9199	5,75	76,1	0,9199	5,75	76,1	1,51	1,59
Mai 2015	1,9012	103,7	1,4351	92,5	75,5	1,1642	7,28	83,7	0,8202	5,13	68,1	0,8202	5,13	68,1	1,63	1,75
Iunie 2015	1,9243	104,5	1,4999	96,6	77,9	1,2909	8,07	92,8	0,8564	5,35	70,7	0,8564	5,35	70,7	1,49	1,75
Iulie 2015	1,9257	105,0	1,5234	98,1	79,1	1,3406	8,37	96,3	0,9636	6,02	79,6	0,9636	6,02	79,6	1,44	1,58
Aug. 2015	1,9118	104,3	1,5434	99,4	80,7	1,3220	8,26	99,9	1,0781	6,74	89,2	1,0781	6,74	89,2	1,45	1,45
Sept. 2015	1,8928	103,2	1,5484	99,8	81,8	1,3380	8,36	96,1	1,1061	6,91	91,4	1,1061	6,91	91,4	1,41	1,40
Oct. 2015	1,8684	101,9	1,5643	100,8	83,7	1,2935	8,08	92,9	1,1078	6,92	91,5	1,1078	6,92	91,5	1,45	1,41
Nov. 2015	1,8158	99,0	1,5499	99,8	85,3	1,3034	8,15	93,7	1,0912	6,82	90,2	1,0912	6,82	90,2	1,39	1,42
Dec. 2015	1,7985	98,1	1,4925	96,2	82,9	1,2956	8,10	93,1	1,0794	6,75	81,3	1,0794	6,75	81,3	1,38	1,38
Medie 2015	1,8769	x	1,5068	x	80,3	1,3042	8,15	93,7	1,0246	6,40	x	1,0246	6,40	x	1,44	1,47
Dec. 2015/ dec. 2014	98,1	x	97,9	x	x	93,1	93,1	x	84,6	84,6	x	84,6	84,6	x	109,0	114,8

Tabelul 4 - Performanțe tehnice și de producție la pui de carne, 2010-2015

Specificare	UM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% 2015 față de:		
								2010	2012	2014
1. PRODUCȚIE ȘI LIVRARE										
Producție	mii tone	354,5	371,9	402,1	409,5	426,8	441,8	124,6	109,8	103,5
Livrare	mii tone	376,0	385,6	413,6	425,8	439,6	460,7	122,5	111,3	104,8
Nr. pui în stoc la 31 decembrie	Mil. cap	14,9	22,0	19,6	19,2	19,8	21,1	141,6	107,6	106,5
2. INDICATORI DE PERFORMANȚE										
Spor mediu zilnic	g	54,19	53,06	53,14	54,67	56,89	56,07	103,5	105,5	98,6
Consum specific furaje	kg/kg	1,859	1,885	1,804	1,792	1,763	1,690	90,9	93,7	95,9
Pierderi prin mortalitate	%	4,23	3,50	3,20	2,72	2,60	2,66	86,5	83,1	102,3
Indice Economic European	IEE	279,15	271,53	284,92	296,79	314,82	322,80	115,6	113,3	102,5
3. REPRODUCȚIE ȘI INCUBAȚIE										
a) Reproducție										
Efectiv mediu găini	mii capete	723,9	725,0	721,0	669,7	667,9	731,2	101,0	101,4	107,8
Producție medie de ouă	bucăți/cap	249,7	256,6	259,8	264,6	266,1	266,1	106,5	102,4	100,0
Producție totală de ouă	mil. bucăți	180,8	186,1	187,2	177,2	180,3	194,6	107,6	103,9	102,3
Consum specific furaje	g/ou	252,0	251,3	247,4	241,54	239,24	245,62	97,5	99,2	102,6
Pierderi mortalitate	%	4,66	4,82	5,05	5,32	5,65	4,87	104,5	96,4	86,2
b) Incubație										
Pui de o zi eclozionați	mil. bucăți	137,1	140,1	143,9	136,3	141,9	147,9	107,8	102,8	104,2
Nivel de ecloziune	%	81,2	82,3	81,8	82,0	83,2	83,7	103,1	102,3	100,6

Tabelul 5 - Top 10 producători de ouă consum (livrări, mil. ouă)

Nr. crt.	Societatea avicolă	2012	2013	2014	2015	2015/2012, %
1.	TONELI	182,2	253,9	249,4	241,3	132,4
2.	LAȚARĂ.RO	162,1	229,9	159,1	81,8	50,5
3.	OVOEST	x	x	x	67,0	x
4.	LUMINA	66,1	51,2	55,0	61,6	93,2
5.	SUPER EGGS	141,9	154,8	92,9	60,8	42,8
6.	VANBET	x	56,8	51,2	44,8	x
7.	AVIA AGRO BANAT	40,8	39,1	32,2	43,2	105,9
8.	CONDOR Matca	38,4	44,6	37,8	42,3	110,2
9.	AVIPUTNA	29,7	33,7	43,0	41,6	140,4
10.	AVIS COLLECTION	25,7	25,2	31,2	40,5	157,6
TOTAL PRIMII 10		686,9	889,2	751,8	724,9	105,5
REST PRODUCĂTORI		670,3	639,7	622,4	699,5	104,3
TOTAL GENERAL		1357,2	1527,9	1374,5	1423,8	104,9
%	- cei 10	50,6	65,3	59,7	50,6	x
	- rest producători	49,4	34,7	40,3	49,4	x

Tabelul 6 - Performanțe tehnice și de producție la găini ouătoare, 2010-2015

Specificare	UM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% 2015 față de:		
								2010	2012	2014
1. PRODUCȚIA DE OUĂ										
Producție	mil. bucăți	1341,0	1362,0	1345,0	1550,3	1440,5	1420,5	105,8	105,6	98,6
Livrări	mil. bucăți	1359,3	1354,5	1357,1	1535,6	1374,5	1423,8	104,7	104,9	103,6
Stoc găini ouătoare 31 decembrie	mii capete	5918,2	5218,2	6006,6	5728,6	5791,7	5705,9	96,4	95,0	98,5
2. INDICI DE PERFORMANȚĂ										
Producție medie de ouă	ouă/găină	271,0	264,5	272,4	272,4	273,0	267,7	102,1	101,6	103,4
Consum specific furaje	g/ou	152,9	153,6	153,6	148,6	150,15	157,9	100,1	103,0	96,9
Pierderi mortalitate	%	8,61	4,32	5,66	5,24	5,32	4,15	48,2	73,3	78,0
Indice Economic European	IEE	161,60	164,82	172,91	172,78	160,44	169,00	104,6	97,7	105,3
3. REPRODUCȚIE ȘI INCUBAȚIE										
Producție totală de ouă	mil. bucăți	21,3	24,2	24,2	10,3	6,8	8,6	40,3	35,5	107,5
Pui de o zi eclozionați	mil. capete	8,35	8,32	7,13	5,05	3,30	3,22	38,6	45,1	97,5
Nivel ecloziune	%	74,9	76,7	77,1	78,8	71,4	79,1	105,6	102,6	110,7

PIAȚA PRODUSELOR AVICOLE ÎN UE, ÎN ANUL 2015 ȘI ÎNCEPUTUL ANULUI 2016

Dr. ing. Ana-Maria Covașă
Ing. Vladimir Cofas

Prețul cărnii de pasăre griler a crescut, ca medie europeană, cu unele fluctuații, până în anul 2013, de la 1,7576 euro pe kg până la 1,95 euro pe kg [110,9%].

După acest an, prețul mediu european a fost în derivă:

1,9106 în anul 2014	[98%]
1,8775 în anul 2015	[96,3%]
1,7908 în ianuarie 2016	[91,8%]
1,7783 în prima săpt. din februarie 2016	[91,2%]

PIAȚA CĂRNII DE PASĂRE

Scăderea din ultimii doi ani a prețului mediu european al cărnii de pasăre confirmă datele statistice ale FAO, care au prevăzut scăderi de preț pentru toate aliamentele. Acest curs descendent va continua și în perioada următoare.

În România, o scădere mai accentuată a prețului a existat până în anul 2011 și cu o creștere în 2012 și 2013, când a fost egalat prețul din 2007. Apoi, ca și în Uniunea Europeană, prețul s-a prăbușit după anul 2014, ajungând la un incredibil preț de 1,4577 euro pe kg la începutul lui februarie 2016. La cursul de 4,98 lei pentru un euro, s-a încasat pe un kg de carne griler doar 6,53 lei, care nu acoperă costurile de producție nici la societățile cele mai performante.

În ultimele patru luni, prețul fără TVA al grilerului în România a scăzut astfel:

	Prețul cel mai mare	Prețul cel mai scăzut
octombrie 2015	7,63	6,66
noiembrie 2015	7,56	6,57
decembrie 2015	7,44	6,33
ianuarie 2016	7,25	6,15
Total scădere (%)	5,0	7,7

Și nu trebuie să ne surprindă această înrăutățire a pieții interne, pentru că în România piața internă a fost aprovizionată astfel cu carne de pasăre:

	Trim. 1	Trim. 2	Trim. 3	Trim. 4	Total
Carne livrată în viu	105,9	99,6	123,3	131,86	460,66
Ide, carne tăiată (78%)	82,6	77,7	96,2	102,9	359,4
Diferență import/export	6,2	19,1	13,4	19,8	58,5
Total piață	88,8	96,8	109,6	122,7	417,9

Așadar, în prima săptămână din februarie, prețul UE al grilerului a revenit aproape la prețul din 2007 [101,2%].

În aceeași perioadă, grilerul românesc a scăzut an de an, de la 1,7431 euro pe kg în anul 2007, la 1,5059 euro în anul 2015 [86,4] și la 1,4643 în ianuarie 2016 [83,6%].

În aceste condiții, în anul 2007, grilerul românesc era la 99,3% din grilerul european, pe când în luna ianuarie 2016, decalajul de preț s-a mărit la 80,2%.

O situație chiar mai dramatică a existat pe piața ouălor de consum. În Uniunea Europeană, deși cu unele fluctuații între ani, prețul oului a crescut de la 6,90 eurocenți în anul 2007, la 7,55 eurocenți în ianuarie 2016, pe când în România a scăzut de la 6,78 eurocenți în 2007 la 6,63 eurocenți în ianuarie 2016 [97,8%]. Iar diferența dintre prețul mediu european al ouălor, de 98,3% în 2007, s-a înrăutățit la 87,8% în ianuarie 2016.

Raportată la populația stabilă a României, de 18 milioane locuitori, am asigurat următorul consum (kg pe locuitor):

Trim. I 2015	88,8 mii tone:	18 mil. loc =	4,9 kg/loc.
Trim. II 2015	96,8 mii tone:	18 mil. loc =	5,4 kg/loc.
Trim. III 2015	109,6 mii tone:	18 mil. loc =	6,1 kg/loc.
Trim. IV 2015	122,7 mii tone:	18 mil. loc =	6,8 kg/loc.
Total 2015	417,9 mii tone:	18 mil. loc =	23,27 kg/loc.

Pe semestrul I, cu TVA de 24%, s-au consumat 10,3 kg pe locuitor, iar în semestrul II cu TVA de 9%, s-au consumat 12,9 kg pe locuitor.

Consumul de 6,8 kg pe locuitor, în trimestrul IV 2015, ar însuma un consum anual de 27,2 kg carne de pasăre, care ar fi peste media de consum a UE, ce a crescut de la 25,1 kg în 2009 la 26,8 kg în 2014. Sunt țări din UE care consumă puțină carne de pasăre, pentru că și produc puțin, așa cum rezultă din tabelul de mai jos:

	Producție (% din necesar)	Carne pe locuitor (kg)
Austria	70	20,5
Cehia	76	22,5
Grecia	79	20,8
Letonia	58	19,5
Slovacia	75	19,8
Suedia	98	11,3

Iar țările cu excedent de producție, în afară de exporturi masive, au și consum mare pe locuitor, de exemplu:

	Producție (% din necesar)	Carne pe locuitor (kg)
Polonia	145	29,8
Ungaria	145	30,5

În România, dacă producția va crește cu același procent ca în 2015 (5%), iar diferența import/export, cum ne-am obișnuit, va crește cu circa 20%, vom oferi populației din intern 377 mii tone, iar diferența import/export va fi de 65 mii tone, adică în total 442 mii tone, sau 24,6 kg pe locuitor, față de 23,2 kg anul trecut, ceea ce va constitui un dezastru.

Trebuie să asigurăm piața internă doar cu 22 kg pe locuitor, adică 396 mii tone, sau circa 376 mii tone din intern și numai 20 mii tone diferență din import/export. Adică să considerăm că importurile de carne + procesate se vor micșora față de anul trecut, dar trebuie să mărim exporturile la peste 90 mii tone carne + procesate, față de 76 mii tone în 2015.

Aceste circa 20 mii tone, cu care va trebui să mărim exporturile, sunt singura noastră posibilitate de a ne salva activitatea de creștere a puilor de carne în România.

PIAȚA OUĂLOR DE CONSUM

Producția și valorificarea ouălor în România este foarte diferită de cea a cărnii de pasăre. Producem foarte puține ouă (circa 84 bucăți pe locuitor, sau circa 168 pe locuitor urban), exportăm mai multe ouă decât importăm, dar le importăm la prețuri mari și le exportăm la prețuri mici.

Conform cifrelor oficiale, producem ouăle de consum – preț la producător – cu 6,40 eurocenți în anul 2015, le vindem la export cu 6,21 eurocenți (deci sub prețul de vânzare la producător), dar importăm ouă cu 7,06 eurocenți (mai scumpe decât la producător), și raportăm, atât importurile, cât și exporturile, la prețul mediu european al oului, de 8,15 eurocenți pe ou. Evident, aceste cifre sunt derutante, făcute parcă pentru a falimenta producătorii de ouă, într-un an în care furajele s-au ieftinit, iar TVA-ul a scăzut de la 24% la 9%.

Și asistăm, cu aceeași nedumerire, la scăderea producției la majoritatea marilor producători, ca și a micilor producători, și la o puternică ascensiune a cel puțin 10 producători mijlocii, având impresia că în România producția de ouă nu este profitabilă nici pentru marii, nici

pentru micii producători. Și este interesant că un mare producător a „creat” doi producători mijlocii, care funcționează perfect.

Adevărul este – cum spune unul din actualii și performanții producători medii – că exploatăriile de până la 100 milioane ouă sunt cele mai potrivite pentru această perioadă. Dacă ai, precum Avi Putna, un sistem de creștere care produce ouă de foarte bună calitate, ceva suprafețe agricole, depozite de furaje cu o capacitate adecvată și, mai presus de orice, o conducere tehnică, lucidă, responsabilă, nu se poate ca lucrurile să nu meargă bine.

Avem, azi, în România, circa 30 societăți – dintre care doar una mare, restul mijlocii, care produc 90% din procentul de ouă a UCPR. Dacă le mărim capacitatea la circa 100 milioane ouă, vom crește producția industrială de ouă a României la trei miliarde, acoperind în totalitate necesarul populației urbane.

Iar la populația rurală, statul trebuie să îmbunătățească statutul cooperativelor sătești, inclusiv în avicultură, pentru a putea să utilizeze ouăle din gospodăriile țărănești și populația urbană, ca și necesarul pentru export.

Acestea sunt elementele unui program sănătos de producere a ouălor în România, deoarece s-a constatat că actualul curs al acestei activități nu a adus progresul mult așteptat.

Notă:

Ca o anexă la acest articol, s-a întocmit un tabel cu prețurile practicate la carne de pasăre și ouă consum, pentru toate țările Uniunii Europene, în lunile iunie și decembrie 2015 și în prima lună din 2016 și prima săptămână din februarie 2015.

Parcurgându-l, veți descoperi elemente utile activității noastre de comerț exterior.

**Clasamentul prețurilor de vânzare la carne de pasăre – griler și ouă
în anul 2015 și începutul anului 2016**

Clasament	Țara	2015			2016			Țara	2015			2016
		iunie	dec.	ianuarie	1-7 febr.	ianuarie	dec.		1-7 febr.	iunie	dec.	
1.	Polonia	1,3567	1,1462	1,1510	1,1318	1.	Estonia	7,16	7,41	7,02	5,07	
2.	Portugalia	1,5673	1,2642	1,3561	1,3500	2.	Belgia	7,94	7,94	6,77	5,88	
3.	Lituania	1,5217	1,4213	1,4509	1,4027	3.	Olanda	7,26	7,26	6,24	6,00	
4.	ROMÂNIA	1,4999	1,4925	1,4643	1,4577	4.	Portugalia	7,93	7,78	6,77	6,20	
5.	Ungaria	1,5328	1,4945	1,4917	1,4895	5.	ROMANIA	5,35	6,74	6,63	6,31	
6.	Bulgaria	1,4897	1,4700	1,4410	1,5210	6.	Franța	7,40	7,59	6,89	6,39	
7.	M. Britanie	1,8213	1,6901	1,5828	1,5550	7.	Lituania	6,42	7,05	6,63	6,43	
8.	Spania	1,7425	1,5994	1,5860	1,5742	8.	Cehia	6,08	7,17	6,55	6,47	
9.	Letonia	1,6838	1,5933	1,5949	1,5860	9.	Letonia	6,60	7,89	7,49	6,57	
10.	Estonia	1,8085	1,8051	1,5234	1,5912	10.	Slovacia	6,19	7,48	6,93	6,70	
11.	Belgia	1,8290	1,6358	1,6242	1,6500	11.	Spania	7,16	7,41	7,02	6,74	
12.	Slovacia	1,7428	1,7110	1,6584	1,7320	12.	Polonia	8,39	8,23	7,78	7,14	
13.	Croația	1,8418	1,8062	1,8001	1,7832	13.	Bulgaria	6,19	7,57	7,43	7,34	
14.	Irlanda	1,8000	1,8000	1,8000	1,8000	14.	Ungaria	7,38	8,19	7,71	7,55	
15.	Austria	1,8478	1,8175	1,8285	1,8342	15.	Germania	7,97	7,43	7,32	7,91	
16.	Cehia	1,8235	1,8436	1,8428	1,8366	16.	M. Britanie	9,17	9,20	8,14	7,94	
17.	Olanda	1,9633	1,8810	1,8600	1,8600	17.	Irlanda	8,68	8,26	8,26	8,27	
18.	Italia	2,2133	1,8458	1,9169	1,8710	18.	Grecia	10,00	10,00	9,98	8,60	
19.	Slovenia	1,9353	1,9965	2,0108	1,9643	19.	Slovenia	9,04	9,07	8,54	8,64	
20.	Grecia	1,9808	2,0379	2,0382	2,0330	20.	Finlanda	9,55	9,86	9,72	9,65	
21.	Malta	2,1875	2,2375	2,2375	2,2375	21.	Italia	10,55	11,06	10,36	10,11	
22.	Franța	2,2500	2,2500	2,2500	2,2500	22.	Croația	10,11	10,76	10,67	10,23	
23.	Danemarca	2,5078	2,4578	2,3859	2,4294	23.	Austria	9,81	10,12	10,68	10,68	
24.	Cipru	2,5505	2,5351	2,5354	2,5354	24.	Danemarca	10,72	10,72	10,72	10,72	
25.	Finlanda	2,6022	2,6022	2,5825	2,5585	25.	Cipru	11,09	10,90	10,90	10,92	
26.	Germania	2,6200	2,6000	2,5932	2,5900	26.	Malta	8,88	11,92	11,92	11,92	
27.	Suedia	2,4120	2,6951	2,7625	2,7742	27.	Suedia	12,83	12,86	12,83	12,72	
Medie UE		1,9243	1,7985	1,7908	1,7783	Medie UE		8,06	8,09	7,55	7,36	

Prof. univ. dr. Ilie VAN
Ing. Gheorghe MARIN

DESPRE PRODUȚIA DE CARNE DE PASĂRE

Datele preluate de „ANNUAL REPORT AVEC 2015” redau realizările privind producția și valorificarea cărnii de pasăre în anul 2014. Deși furnizate de asociația AVEC, unde Uniunea Crescătorilor de Păsări din România este membră, alături de alte 15 state, informațiile asupra anului 2014 ne-au survenit destul de târziu (septembrie 2015), iar unele țări (inclusiv România) nu au toate rubricile completate. Ar fi fost de dorit ca aceste cifre cantitative să fie însoțite și de prețuri, mai ales în ceea ce privește importurile și exporturile.

Dar informațiile cantitative sunt interesante pentru avicultura românească.

Astfel, producția de carne de pasăre, prezentată pe țări, între anii 2009 și 2014, arată că în această perioadă, producția de carne în cele 28 țări ale UE a crescut de la 11952 mii tone la 14123 mii tone, adică cu 2171 mii tone (18,1%), pe când în România, producția a scăzut de la 389 la 382 mii tone (inclusiv în gospodăriile țărănești). Deși producem carne de pasăre cu performanțe net superioare mediei UE, această scădere cantitativă, înregistrată pe perioade de după aderarea la UE, este îngrijorătoare. Deși nu punem această reducere cantitativă exclusiv pe seama integrării țării noastre în UE, în aceeași perioadă, două țări vecine au realizat următoarele producții de carne de pasăre:

Polonia:

- 1782 mii tone în 2009;
- 2560 mii tone în 2014 (+77,8 mii tone, +143,6%).

Ungaria:

- 445 mii tone în 2009;
- 543 mii tone în 2014 (+98 mii tone, +122%).

Aceste două țări își bazează, însă, creșterea pe exporturi:

Polonia:

- 709 mii tone exportate în 2014, față de 316 mii

tone în 2009 (+393 mii tone).

Ungaria

- 203 mii tone exportate în 2014, față de 130 mii tone în 2009 (+73 mii tone).

În plus, consumul intern pe cap de locuitor este în Ungaria de 30,5 kg iar în Polonia de 29,8 kg carne de pasăre.

Comparați aceste cifre cu cele din România, care, chiar dacă și-a mărit exportul de la 33 la 59 mii tone (+26 mii tone), realizează un consum pe locuitor de numai 20,5 kg carne de pasăre.

Dar țările cu producție mare de carne de pasăre realizează, pe lângă cea de găină, cantități importante de carne de curcă și de rață (tabelul 1).

Aceste șase țări sunt, de fapt, cele mai mari producătoare de carne de pasăre din UE, cu Polonia, pe primul loc, deși, ca populație, este a șasea din UE, și cu România pe locul 7. Dar cât de departe de Polonia suntem noi, și nu numai la carne de pasăre!

PERSPECTIVE

Adesea, criticăm Polonia (inclusiv în paginile revistei Avicultorul Magazin), pentru că exportă masiv (și agresiv) produse avicole în România. Totodată, îi admi-

Tabelul 1 - Producția de carne de pasăre (găină, curcă, rață) în câteva țări europene (mii tone)

Țara	Cantitate totală	Din care			
		găini	curcă	rață	Alte
Polonia	2560	2060	355	25	120
Franța	1835	1112	378	228	117
Germania	1785	1255	390	51	89
Marea Britanie	1590	1385	173	32	—
Spania	1390	1053	181	5	151
Italia	1261	873	310	11	67

răm pe polonezi pentru capacitatea lor organizatorică: aduc produsele avicole cu TIR-uri, le depozitează în spații largi, bine amenajate, de unde rețeaua de supermarketuri „PROFI” le ridică, succesiv, pentru a le pune în vânzare. Iar profitul realizat, bineînțeles, îl externalizează în Polonia. Și Polonia, cu o populație de 40% față de Germania, depășește cu mult producția de carne a marilor puteri europene. Polonia, spre deosebire de România, știe să se impună în Uniunea Europeană, chiar dacă adesea îi supără pe „cei mari”. Iar această abilitate de a se impune face foarte probabilă previziunea futurologului american George Friedman, care în cartea sa „Omenirea în viitorii 100 de ani”, plasează Polonia ca viitor lider economic mondial, alături de Turcia și Mexic. Și mai știm un lucru: că Polonia, împreună cu România și Turcia, fac parte dintr-o alianță trilaterală, menită să

asigure frontiera estică a Uniunii Europene și a Alianței Atlantice. Această postură poate fi o șansă pentru România, pentru că și celălalt component al trilateralei, Turcia, este văzut ca lider economic de către George Friedman. Iar previziunile domnului Friedman se dovedesc deja a fi reale și pentru Turcia, care realizează, pe această perioadă, o dezvoltare economică și demografică uimitoare.

României nu-i rămâne decât să valorifice șansa acestei alianțe, să se ridice, treptat, la nivelul de dezvoltare al noilor aliați, pentru a ieși definitiv din postura de „oaie neagră” a Europei.

P.S. Turcii l-au avut pe Atatürk. Polonezii l-au avut pe Lech Walesa și l-au dat omenirii pe Ioan Paul al II-lea. Noi i-am avut (doar) pe Eminescu și Coșbuc. Oare noi vom rămâne în continuare

Tabelul 2 - Situația economică și avicolă a țărilor UE

Nr, crt.	Țara	Populație, mil. loc.	Produs Intern Brut		Carne pasăre			Comerț exterior		Diferența
			Total, Mld. USD	Pe locuitor	Total mii tone	Pe locuitor (kg)		Import	Export	
						Produsă	Consumată			
1.	Germania	82,3	2650	44,4	1785	21,7	19,5	566	531	+35
2.	Franța	65,1	2856	44,7	1835	28,2	26,4	391	476	-85
3.	M. Britanie	61,6	2666	43,5	1590	26,8	28,5	387	348	+39
4.	Italia	60,3	2303	38,6	1261		18,8	66	149	-83
5.	Spania	46,2	1604	36,1	1390	20,9	31,0	114	177	-63
6.	Olanda	16,6	766	46,7	866	52,1	22,4	413	1129	-716
7.	Portugalia	10,7	243,5	28,8	372	34,7	39	59	20	+39
8.	Belgia	10,5	504,4	47,6	238	22,7	?	230	473	-243
9.	Suedia	9,4	479	51,0	86	9,2	11,3	48	60	-12
10.	Austria	8,3	415,5	49,6	123	14,8	20,5	102	60	+42
11.	Danemarca	5,5	341,2	62,5	173	31,5	24,4	66	77	-11
12.	Finlanda	5,3	272,7	51,4	113	21,3	18,1	7	16	-9
13.	Irlanda	4,5	272	61,3	129	28,6	30,4	79	56	+23
14.	Luxemburg	0,5	53,7	11,7	12	24	x	8	-	+8
15.	Malta	0,4	8,3	29,3	4	10	x	5	-	
	TOTAL 15	387,2	16536,3	42,7	9983	25,8	23,1	2541	3573	-1032
16.	Polonia	38,2	528	13,8	2560	67	29,8	37	709	-672
17.	Cehia	10,5	217	21,0	169	16,1	22,5	97	30	-67
18.	Grecia	11,3	366	31,5	117	10,4	20,8	78	26	+52
19.	Ungaria	10,1	154,7	13,8	543	59,7	30,5	49	203	-154
20.	Slovacia	5,4	88,2	16,3	77	14,3	19,8	40	34	+6
21.	Lituania	3,4	47,3	14,2	89	26,2	22,8	33	46	-13
22.	Letonia	2,3	33,8	15,0	27	11,7	19,5	28	18	+10
23.	Slovenia	2,1	54,8	27,0	50	23,8	x	15	20	-5
24.	Estonia	1,3	24,2	17,3	18	13,8	x	18	6	+12
25.	Cipru	0,8	24,8	31,6	24	30,0	x	9	1	+8
	TOTAL 10	85,4	1538,8	18,0	3674	36,7	x	404	1093	-689
26.	România	21,5	303,3	14,1	382	17,8	20,5	119	59	+60
27.	Bulgaria	7,6	49,9	6,6	100	13,1	20,5	98	42	+56
	TOTAL 2	29,1	353,2	12,1	482	16,0	20,5	217	101	+116
28.	Croația	4,4	69,5	15,7	35	8,0		x	x	x
29.	Serbia	10,2	60,9	6,9	x	x	x	x	x	x
30.	Ucraina	46,0	180,0	3,9	x	x	x	x	x	x
31.	Moldova	3,6	6,1	1,7	x	x	x	x	x	x
	TOTAL 3	59,8	247,9	4,1	x	x	x	x	x	x

Vârsta de sacrificare a puilor de carne în anul 2015

Dr. ing. Ana-Maria COVAȘĂ
Ing. Vladimir COFAS

Este al zecelea an în care publicăm vârsta de sacrificare a puilor de carne, atât din întreaga Uniune, cât și din cele mai mari 25 societăți avicole din România. Scopul acestei lucrări este de a analiza influența vârstei de sacrificare a puilor de carne asupra performanțelor tehnico-economice, așa cum reiese din cele descrise în continuare.

Vârsta mică de sacrificare (5-6 săptămâni)

- a) Mai multe cicluri de producție, pe aceeași suprafață de producție. Dacă puii de carne se sacrifică la cinci săptămâni și se menține perioada de trei săptămâni pentru curățenia, dezinfecția și odihna halei, se realizează un ciclu de producție de opt săptămâni și se asigură realizarea anuală de $(52/8) = 6,5$ cicluri de producție pe anul calendaristic.
- b) Un consum specific de furaje (indice de conversiune) mai scăzut, dar realizat cu rețete furajere cu densitate nutritivă mai mare, deci mai scumpe.

- c) Un consum de energie mai ridicat, datorită demarării mai multor cicluri anuale de producție.
- d) Un număr mai mare de pui de o zi, din care rezultă o creștere a costurilor, cu materialul biologic.
- e) O cantitate mai mare de material de așternut, corespunzător ciclurilor de producție mai numeroase.
- f) Pierderi prin mortalitate mai scăzute, datorită vârstei mai mici de sacrificare.

Vârsta mare de sacrificare (6-7 săptămâni)

- a) Cicluri de producție anuale mai reduse (5,77 la vârsta de sacrificare de 6 săptămâni; 5,2 la vârsta de sacrificare de 7 săptămâni).
- b) Consum specific de furaje mai ridicat, dar cu furaje mai ieftine pe întreg ciclul de producție.
- c) Un consum de energie pentru încălzit mai mic (în faza a doua de creștere).
- d) Un număr mai mic de pui de o zi.
- e) O cantitate mai scăzută de material de așternut, datorită ciclurilor anuale de producție mai reduse.
- f) Pierderi prin mortalitate mai mari, consecutiv vârstei mai mari de creștere.
- g) Carcase superioare cantitativ, cu posibilități sporite de tranșare și preparare.

În tabelul 1 este redată situația (și consecințele de rigoare) vârstei de livrare a puilor de carne în ultimii zece

Tabelul 1 - Vârsta de livrare a puilor de carne 2006-2015

Anul	Cantitate livrată (mii tone)	Vârsta de livrare	Greutate medie livrare, kg	Indici de performanțe					Dinamica %		
				Spor mediu zilnic	Consum furaje		Mortalitate, %	IEE	Livrări carne	IEE	Vârsta de livrare
					Specific	Pe zi furajată					
2006	219,7	41,8	2100,8	50,52	1,843	93,1	4,58	261,50	100,0	100,0	100,0
2007	252,9	42,0	2146,2	51,43	1,861	95,7	5,67	260,60	115,1	99,6	100,4
2008	306,8	42,1	2198,1	52,22	1,857	96,9	4,15	269,69	139,6	103,1	100,7
2009	350,0	42,0	2192,8	52,53	1,851	97,2	4,39	271,35	159,4	103,8	100,4
2010	354,5	41,7	2245,5	54,19	1,859	100,7	4,24	279,15	161,3	105,7	99,8
2011	363,6	41,65	2196,4	53,05	1,884	100,0	3,56	271,62	165,5	103,8	99,6
2012	395,7	40,15	2120,5	53,14	1,804	95,8	3,30	284,92	180,1	106,9	96,0
2013	408,7	40,98	2226,3	54,67	1,792	98,0	2,72	296,79	186,0	113,4	99,6
2014	421,6	38,75	2187,6	56,89	1,763	100,2	2,60	314,32	191,9	122,2	92,5
2015	460,7	39,96	2224,3	56,07	1,690	97,5	2,66	322,88	209,7	123,4	95,5

ani. Vârsta de livrare a puilor de carne a fost în uşoară descreştere (4,5-7,5% în ultimii doi ani, faţă de anul de referinţă).

Din analiza rezultatelor anului 2015, se pot trage următoarele concluzii:

- 25 mari societăţi avicole, incluse în studiu, realizează aproape 80% din producţia totală de carne de pasăre.
- Majoritatea puilor se sacrifică la vârste mari: 39,4-46,6 zile (peste 40% din cazurile analizate), dar şi la vârste mijlocii (38,8-39,2 zile) – peste 20%.
- Performanţele tehnice pe grupe de vârste sunt cele aşteptate, vârstele mici de sacrificare sunt pe locurile 1-2, ca performanţe, vârsta foarte mare pe locul 5 la toate performanţele tehnice, vârstele mijlocii şi mari ocupând locurile intermediare ale acestui clasament.
- Prelungirea vârstei de sacrificare cu 1,2 zile în anul 2015, faţă de 2014, este logică. Furajele au avut, în anul 2015, un preţ mai scăzut decât în 2014.
- Societăţile total integrate, care realizează atât furajele, cât şi puii de o zi la preţuri moderate, sunt mai puţin presate de costurile de producţie, îşi pot permite să practice vârste mai mari de livrare, să realizeze carcase mari, preţuite pentru tranşare şi preparare, pe care să le valorifice cu adaosuri valorice semnificative. Aici se găsesc majoritatea societăţilor.

- Cei care nu-şi realizează un flux de producţie integrat, neproducându-şi nici furajele, nici puii de o zi şi nici sacrificarea în capacităţi proprii, au mari dificultăţi, mulţumindu-se cu o profitabilitate scăzută (1-2%), orice incident conducând la pierderi, la insolvenţă sau faliment.

Şi, cum am mai spus-o, nu încercăm să folosim această analiză spre a recomanda anumite vârste de sacrificare ca fiind superioare din punct de vedere economic, altora.

Însă ne permitem să facem o sugestie: furajele reprezintă 60% din costul de producţie, iar puii de o zi 25%. Restul, doar 15%. Deci, când furajele sunt ieftine, este recomandabil să creştem vârsta de tăiere, şi invers. Iar când puii de o zi sunt scumpi, să creştem, de asemenea, vârsta de tăiere. Şi invers.

Costul furajelor este suportat de fiecare kg de carne realizată, pe când cel al puiului de o zi este fix şi se suportă diferenţiat, fiind cu atât mai scăzut cu cât se repartizează pe o cantitate mai mare de carne.

Vârsta de sacrificare mai mare presupune o greutate a carcasei mai mare, iar la tranşare o producţie de piept mai mare în carcasă. Vârsta mai mare de sacrificare presupune o valorificare prin tranşare a cărnii. ■

AMINTIRI DE ACUM APROAPE DOUĂ TREIMI DE SECOL

Ing. Gheorghe MARIN

Am absolvit Facultatea de Zootehnie în anul 1951, iar în toamna aceluiași an mi-am început activitatea profesională la Întreprinderea Agrozootehnică Crevedia, subordonată primăriei capitalei, ca șef al sectorului zootehnic. Activitatea principală era creșterea porcilor, dar și a vacilor de lapte și albinelor, precum și o activitate avicolă, compusă dintr-o fermă de rațe cu reproducție, incubație și creșterea bobocilor pentru carne, ca și de creștere a puilor de carne.

Creșterea rațelor se făcea pe o insulă amplasată în salba de lacuri care însoțea râul Colentina. Atât matca de rațe, cât și bobocii de rață rezultați din ouăle incubate într-o stație de incubație „de primă generație”, erau crescuți în bordeie, direct de pământ, iar pereții și tavanul erau placați cu cherestea de fag. Bordeiele erau ferite de frig și precipitații cu un strat gros de pământ, pe care creșteau din belșug ierburile. Insula, în care creșteau niște stejari seculari, oferea rațelor și bobocilor un cadru natural de creștere, cu posibilitatea de a utiliza în mod nerestrictiv lacul. Performanțele nu erau prea grozave, dar păsările beneficiau de un confort superior actualilor reglementări ale UE pe această temă.

Iar creșterea puilor pentru carne era chiar mai... originală decât a rațelor. Într-o încăpere de câțiva zeci de metri pătrați, existau cinci baterii mobile, fiecare cu suprafața de doi metri și cu patru etaje, în care puteau fi crescuți 200 de pui, de la o zi până la livrare. Adică, în total, 1000 de pui în cele cinci baterii. Iar această originală creștere în baterii se petrecea cu un sfert de secol înainte de introducerea pe scară industrială a acestei tehnologii de creștere.

Am spus că aceste baterii erau mobile, pentru că erau dispuse pe roți și exista posibilitatea ca, în anotimpul călduros, să fie scoase, cu pui cu tot, din încăpere și ținute în curte, la soare. Unde puii aveau în dietă și mănunchiuri de lucernă verde, care înlocuia, pe cât posibil, pre-mixurile vitamino-minerale, care încă nu fuseseră „inventate” în România acelor ani.

În această întreprindere din localitatea Crevedia, am făcut primii pași în zootehnia românească. După un deceniu, în anul 1962, am revenit la Crevedia, de această dată în adevărata avicultură industrială, mai întâi ca inginer șef, apoi ca director al Combinatului Avicol Crevedia, prima mare întreprindere avicolă de acest fel din România.

Dar să mă întorc la prima mea dragoste. După o scurtă perioadă de subordonare la primăria capitalei, aceasta a fost preluată de Întreprinderea de Creștere și Îngrășarea Animalelor (ICIA) București, care i-a schimbat statutul de întreprindere cu personalitate juridică într-o secție a întreprinderii județene, iar subsemnatul, încadrat conducătorul tehnic al acesteia.

În această calitate, am avut șansa de a lucra cu muncitori sași, aduși de maestrul meu zootehnic, domnul Auner, din comuna Valchid de lângă Dumbrăveni,

o localitate cu majoritari sași, care între timp au emigrat în Germania. Cu aceștia am realizat, cum spune domnul președinte Johannis, „lucrul (nemțesc) bine făcut” și, „pas cu pas”, secția pe care o conduceam a devenit „frunțașă”, iar eu am beneficiat de prima avansare.

Pentru completarea și îmbunătățirea efectivelor de taurine, cumpăram vaci din Timiș și un oarecare Paulișan era responsabil cu transportul acestora pe CFR. Când a venit cu un nou transport, i-am reproșat acestuia că una din vaci nu dădea lapte. Paulișan mi-a spus că-l știe pe gospodarul de la care a achiziționat-o, iar vaca este valoroasă și a cerut o găleată de muls. A început să mulgă vaca, umplând două găleți de lapte.

Dar, într-o seară, am fost convocat la raionul de partid, unde, în fața biroului raional, mi s-a cerut să dau un raport al activității secției zootehnice condusă de mine. Am putut să raportez rezultatele bune în producție și am răspuns corespunzător la întrebările puse. Însă, la un moment dat, primul secretar mi-a solicitat să dau relații privind activitatea lui Paulișan. Bineînțeles că am avut cuvinte elogioase la activitatea acestuia. Apoi a venit dezastrul, fiind aspru criticat de primul secretar: „Cum de l-ai angajat pe acest individ fără să te interesezi de unde vine și să-l promovezi în muncă? Dacă erai un bun conducător, trebuia să constați că Paulișan este un dușman de clasă, un chiabur urmărit de autoritățile locale de partid și de stat pentru că nu și-a predat cotele de cereale către stat”. Și, în ciuda rezultatelor bune în producție, am fost amenințat cu destituirea.

În drumul de înapoiere, cu șareta trasă de un cal, mă gândeam cum ar fi reacționat tovarășii dacă ar fi știut că și eu eram „fiu de chiabur”. Iar când am sosit la secție, către miezul nopții, primul lucru pe care l-am făcut a fost să-l scol din somn pe Paulișan, să-i povestesc discuția de la partid și să-l îndemn să plece imediat, înainte ca organele de represiune să-l aresteze. M-a ascultat, mi-a mulțumit, și-a făcut bagajele și a plecat. Peste câteva zile, când a venit miliția să-l aresteze, le-am raportat că, în urma dispoziției organelor de partid, l-am sancționat disciplinar, prin destituire, arătându-le și documentele de

scoatere din rândul clasei muncitoare pe acest dușman de clasă.

Iar după ce lucrurile s-au mai domolit, iar autoritățile au uitat de el, s-a întors acasă.

În afară de Paulișan, aveam mulți muncitori sași a căror pricepere în creșterea animalelor era remarcabilă. Și aceștia erau persecutați de autoritățile locale, tinerele săsoaice nefiind primite în organizația UTC, deși erau frunțașe în muncă. Există un sistem de salarizare oficial care răsplătea performanța, iar majoritatea muncitorilor de etnie germană realizau câștiguri lunare chiar superioare salariilor din conducerea secției. Apreciam foarte mult activitatea unui sas vârstnic, Mihai Kramer, care prefera să locuiască într-o cămăruță amenajată de el, la capătul unei hale, unde avea o cioară domesticită de el și un radio cu galenă, dar căruia îi mărise acustica, printr-o cutie de rezonanță, confecționată din corpul unei viori, cumpărate de nea Mihai de la talcioc din București. Dar, nervos că n-a obținut rezonanța dorită, a călcat vioara în picioare. Examinând rămășițele, am constatat că acestea aveau inscripționate proveniența acesteia. Era un autentic „Stradivarius”. Nu prea a înțeles domnul Kramer ce a călcat în picioare, pentru că era un filozof.

L-am întrebat odată, văzându-l pus pe gânduri:

- La ce te gândești, nea Mihai?
- Nu mă gândesc la nimic, domnule inginer!
- Și la ce te gândești când nu te gândești la nimic?
- Mă gândesc ce trebuie să răspund când nu există

întrebare!

Mult mai târziu, mi-a trimis o scrisoare, prin care îmi solicita o adeverință de salarizare din perioada lucrată la secția aceea de la Crevedia. I-am trimis-o cu plăcere. Cum tot cu multă plăcere am purtat o corespondență cu celălalt prieten salariat, Paulișan.

...Și cu aceeași nedisimulată plăcere îmi amintesc de cerceii din cireșe, prinși de mine la urechile unei frumoase domnișoare, în livada de cireși de la Crevedia. I-am pus la urechile celei care îmi este și acum, la bătrânețe, tovarășa mea de viață. ■

AVIPUTNA Golești

Ing. Gheorghe MARIN

Societatea AVIPUTNA din localitatea Golești-Vrancea, a luat ființă în 1969, anul în care actualul ei conducător și patron, Dr. ȘTEFAN BALABAN, născut la Scornicești în 26 noiembrie 1946, absolvă cursurile Facultății de Medicină Veterinară din Iași. Dr. Balaban a preluat conducerea întreprinderii avicole intercooperatiste de la Golești în anul 1987, la vârsta de 40 de ani, după ce acumulasese deja 18 ani de experiență în alte două întreprinderi agricole, tot în județul Vrancea. Și-a desfășurat activitatea profesională, timp de 45 de ani, exclusiv în județul Vrancea, mama sa fiind originară din Focșani. Iar tatăl său, generalul Ștefan Balaban, general cu studii la Academia Militară de la Sorbona, ajuns în România până la funcția de Șef al Marelui Stat Major, le-a asigurat celor 10 copii, printre care și actualului conducător de la AVIPUTNA, o educație sănătoasă, de tip militar, care s-a reflectat benefic în activitatea profesională a doctorului Ștefan Balaban. Acum, la vârsta de 59 ani, și fiind de aproape 30 de ani conducătorul AVIPUTNA, este, practic, cel mai vechi director de societate avicolă din România.

Dar să revenim la această performantă societate avicolă din România și una dintre cele 19 întreprinderi avicole intercooperatiste fondatoare ale UCPR. Azi, în România, există doar patru foste avicole intercooperatiste, toate producătoare de ouă: AviPutna, Lumina, Condor Matca și Buleta-Mihăiești din Vâlcea. Și, spre cinstea lor, toate foarte performante tehnic și economic.

Dar AviPutna are caracteristici aparte, datorită cărora merită să fie considerată societatea avicolă producătoare de ouă model pentru perioada actuală, dar și tipul de societate puternic consolidată, care ar trebui să constituie tiparul perfect al viitoarei activități de producere a ouălor în România, o activitate care n-a progresat prea mult în țara noastră, în ultimul sfert de secol.

AviPutna este prima societate avicolă privatizată din România. Procesul de privatizare, început în luna martie 1990, la doar trei luni de la evenimentele din decembrie 1989, a fost dus la bun sfârșit prin eforturile tehnico-materiale ale doctorului Balaban, considerate aproape supraomenești de cei din jurul domniei sale. În ianuarie 1991, când senatorul american Tony Lantos a dorit să viziteze această primă unitate privatizată din țară, acesta a fost atât de impresionat, încât l-a numit pe Dr. Balaban „un Rockefeller al găinilor din România”, și i-a facilitat o vizită în SUA („ca să învețe din avicultura americană”), unde a mers împreună cu Stan Țârlea, directorul general al Centralei Avicole. Li s-au oferit gratis și 5000 tone de porumb, dar statul român i-a dat doar o treime din donație, restul fiind deturnat ilegal către alte destinații. Dr. Balaban dă acest exemplu de ra voință a statului, alături de multe altele, pe care doar tenacitatea domniei sale le-a putut depăși.

Iar astăzi, la aproape 25 de ani de la această curajoasă privatizare, AviPutna se poate mândri cu următoarele realizări:

- Se situează, la nivelul anului 2015, drept cea mai performantă societate avicolă producătoare de ouă de dimensiuni medii. Se situează, ca producție totală de ouă, pe locurile 6-10, între societăți

cu producții de circa 50 milioane ouă. La nivelul anilor 2016-2017, va atinge, însă, producții de 100-120 milioane ouă, intrând în rândul primelor cinci societăți avicole producătoare de ouă;

- Performanțele tehnice la nivelul anului 2015 sunt:
 - Producție medie de ouă pe găină: 334,4 buc.
 - Consum specific de furaje: 178 grame pe ou.
 - Pierderi prin mortalitate: 0,81 %.
- Este o societate avicolă complet integrată de producere a ouălor: își crește, de la vârsta de o zi, tineretul de înlocuire necesar; găinile, ca și tineretul, beneficiază de creștere în voliere, ceea ce permite libertatea de mișcare a păsărilor și condiții de confort total. Societatea produce furaje de cea mai bună calitate într-un FNC propriu, cu producerea parțială a cerealelor pe cele aproape 300 ha din proprietate sau în arendă. Anul acesta și-a amenajat, din fonduri proprii și europene, șase noi silozuri, cu o capacitate de 1000 tone fiecare, pentru depozitarea furajelor. Iar producția de ouă este sortată, calibrată și ambalată în cofraje sau caselete prin echipamente MOBA-2500, cu o capacitate de 30.000 ouă pe oră.

În prezent, AviPutna va pune în funcțiune o linie de fabricare a îngrășământului bio-organic, după o licență japoneză, fiind folosit procedeul de fermentare biologică a dejecțiilor, cu ajutorul unor bacterii specifice, distribuite sub formă de granule. Primele cantități din acest îngrășământ, superior actualelor îngrășăminte chimice și realizate în premieră națională, vor fi puse în vânzare în vara anului 2016.

La începutul lunii iunie 2015, a avut loc la Bruxelles decernarea premiilor „Superior Taste”, acordate de „International Taste & Quality Institute”, cea mai importantă organizație mondială dedicată testării și promovării băuturilor și produselor alimentare de calitate. Membrii prestigiosului juriu au apreciat că oul „Din Ogradă”, produs de AviPutna, are „un gust remarcabil” și l-au premiat cu două stele (punctaj 87,5 față de 90 puncte posibile, pentru care i-ar fi acordat trei stele). Excelentul punctaj al ouălor „Din Ogradă”, realizate de AviPutna, au obținut, pe această cale, calificativul de „cel mai bun ou din UE”. În condițiile în care în 2015, AviPutna a realizat cea mai mare producție medie de ouă din România. Nu a avut cel mai bun consum specific de furaje, pentru că sistemul de creștere în voliere, datorită libertății de mișcare a găinilor, necesită un consum zilnic de furaje superior creșterii în baterie, unde libertatea de mișcare a păsărilor este limitată. Însă tocmai această libertate de mișcare, ca și hrana foarte echilibrată, permite oului „Din Ogradă” să fie campionul european al calității. Și permite societății AviPutna să practice prețul cel mai mare al ouălor din țară. Iar prețul fără TVA al societății Avi Putna, de 39,2 lei fără TVA, înseamnă 8,75 eurocenți pe ou, care ar scoate România din rândul țărilor cu cel mai scăzut preț al ouălor (6,78 eurocenți pe ou) din UE.

Iar din informațiile deținute de Dr. Balaban, AviPutna este cea mai mare crescătorie de găini ouătoare cu creștere în voliere, nu numai din România, ci chiar din UE. Pentru că au adaptat sistemul de creștere la caracteristicile adăpostului, ce are înălțimea optimă (4,5 m la coamă) pentru tehnologia de creștere în voliere.

Aceasta este povestea de succes a celei mai mari crescătorii de ouătoare din UE cu creștere în voliere, cu cea mai mare producție medie de ouă pe găină din România, cu cel mai mare preț de vânzare al ouălor din România. Iar prețul convertit în eurocenți (8,75 eurocenți) este superior mediei de preț din UE (între 8,04 și 8,21 eurocenți, în ultimele săptămâni ale anului 2015).

*Sunt tot atâtea cifre care demonstrează că, într-adevăr, strategia utilizată de Dr. Ștefan Balaban la societatea AviPutna, pe care o conduce cu pasiune, tenacitate și competență, este cea optimă. Preluarea acestei strategii și de către alți producători de ouă din România ar permite o relansare a activității de producere a ouălor în România, pe care o așteptăm de un sfert de secol. **Felicitări, Dr. Ștefan Balaban!***

MOD DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE a unei cooperative avicole

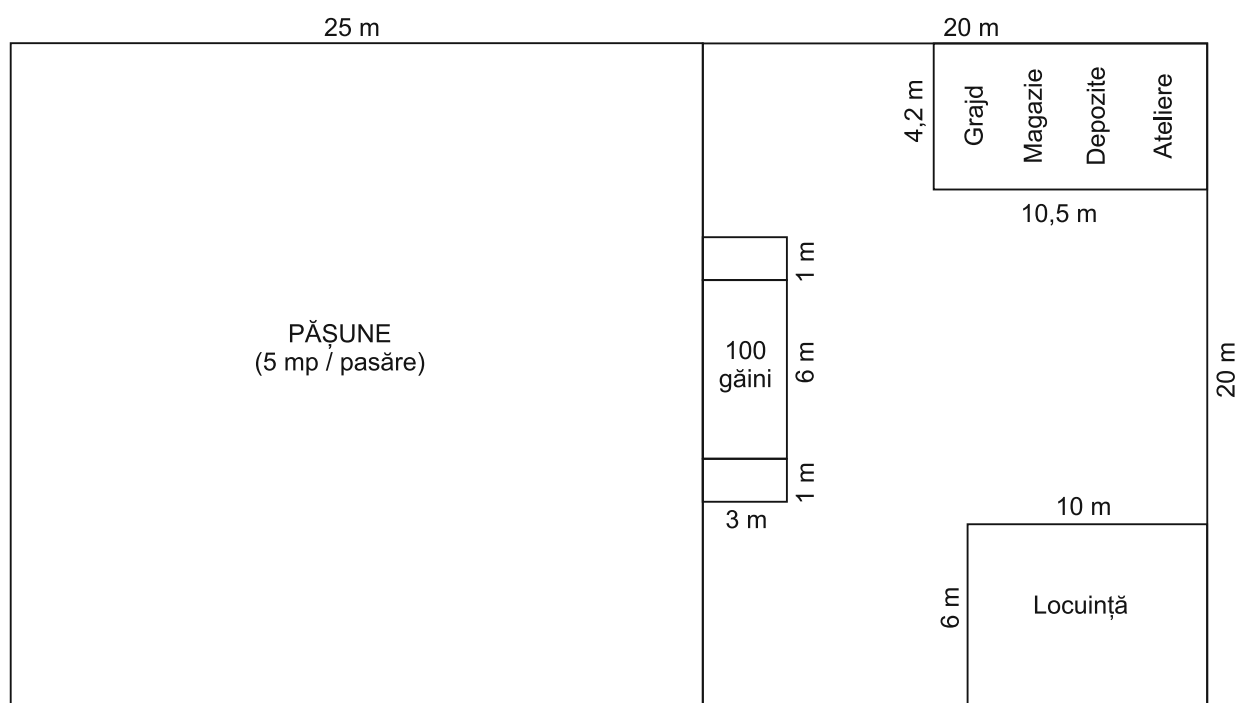
Ing. Aurel DAMIAN

Ouăle țărănești erau singurele care asigurau consumul populației rurale și urbane în anii premergători introducerii sistemului intensiv-industrial de creștere a găinilor din România, după anul 1960. Datorită caracteristicilor alimentare deosebite ale ouălor țărănești, acestea erau masiv exportate în țările vestice ale Europei. În perioada interbelică (1920-1940), conform informațiilor preluate din „Revista științelor veterinare”, din care deținem apariții ale acestora din anii 1928-1932, se desprinde faptul că România era un producător și exportator semnificativ de ouă în Europa, iar ouăle țărănești românești se produceau masiv, chiar înainte ca Franța să fi scos pe piață celebrele ouă de tip „Label Rouge”.

În ultimii ani dinaintea revoluției din decembrie 1989, în România se produceau circa opt miliarde ouă, din care patru miliarde ouă țărănești și tot atâtea ouă de tip industrial.

Conform cifrelor oficiale, producția de ouă țărănești s-a limitat la aceeași cantitate anuală, și după anul 1989, în timp ce producția de ouă industriale, ajunsă doar la un miliard în deceniul 1990-2000, a crescut doar la 1,5 miliarde între anii 2000 și 2015, neexistând garanții de creștere a producției în perioada următoare.

Sezonalitatea producției de ouă în mediul rural determină prăbușirea prețului ouălor în sezonul estival, iar crescătorii industriali își lichidează efectivele de găini înainte de încheierea vârstei normale, tehnologice. Redresarea pieții ouălor se produce când găinile țărănești își încetează ouatul. Dar, între timp, nici sectorul industrial nu produce la un nivel care să asigure necesarul populației, permițând importul masiv de ouă, adesea la prețuri de dumping, care determină din nou prăbușirea

PLAN GENERAL

prețului intern la ouă. Acestea sunt cauzele pentru care prețul intern, la producător, al ouălor în România este aproape tot timpul cel mai scăzut între țările Uniunii Europene.

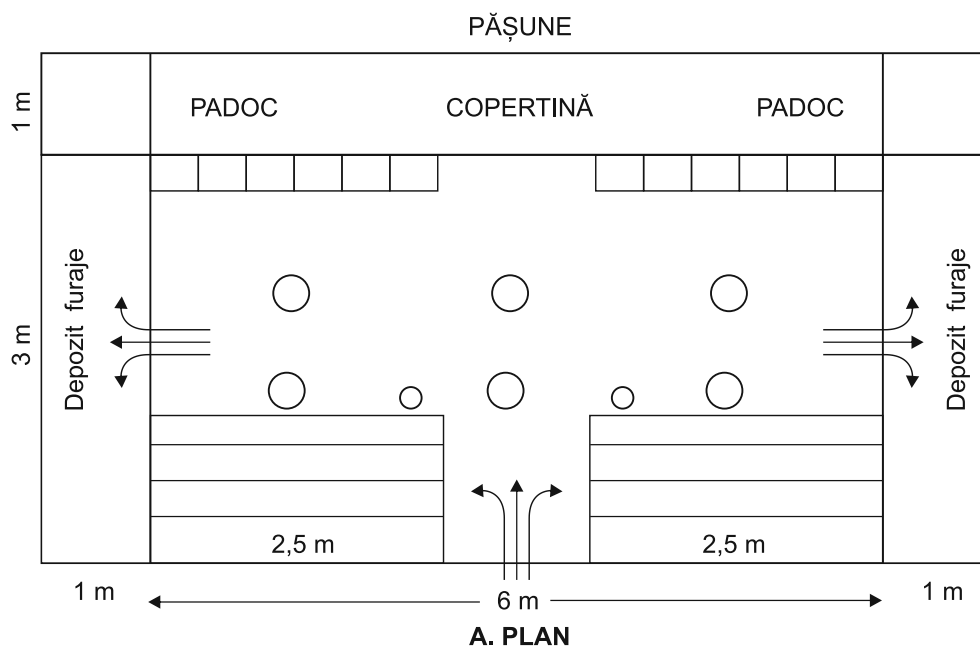
Iar după aderarea țării noastre la UE, s-a produs o nouă lovitură asupra producătorilor de ouă, de această dată asupra celor țărănești. Neputându-se alinia la normele de calitate și la exigențele necesare comercializării ouălor, acestea nu mai au acces pe piață. Iar producția anuală, de circa patru miliarde ouă, ar trebui consumată doar de populația rurală, de circa nouă milioane locuitori, revenind circa 440 ouă pe locuitor, iar populația urbană de circa nouă milioane, urmând să consume cele 1,5 milioane ouă industriale, adică circa 166 ouă pe locuitor.

Singura soluție logică ar trebui să fie accesul legal pe piața internă a circa 1,25 miliarde ouă țărănești, care ar egaliza, practic, consumul de ouă de circa 300 ouă pe locuitor, atât urban, cât și rural, astfel:

Populație rurală:	4 miliarde - 1,25 miliarde	= 2,75 miliarde
Populație urbană:	1,4 miliarde + 1,25 miliarde	= 2,95 miliarde

Pentru realizarea acestui deziderat, ar trebui ca 1,25 miliarde ouă să fie realizate în cadrul unor cooperative avicole sătești, organizate astfel:

- La nivelul unei localități rurale, să se organizeze într-o cooperativă avicolă circa 60 gospodării sătești, fiecare având în exploatare câte 100 găini, adică minimumul necesar de găini care pot fi crescute într-o gospodărie, fără a se plăti pentru ele de impozite și TVA.
- Cei 60 mici crescători vor crește găinile în hale tip, vor dispune de 5 mp de pășune pentru fiecare găină (adică, în total, 500 mp), amenajate conform schițelor alăturate.
- Puicuțele gata de ouat vor fi furnizate micilor crescători de către cooperativă, care va fi dotată cu o hală de creșterea tineretului de 1000 mp.
- Furajele combinate vor fi oferite micilor crescători de către cooperativă, care va dispune de un micro-FNC, cu capacitatea anuală de 240 tone (60 gospodării x 100 găini x 40 kg/an) și de circa 5 tone săptămânal. Micro-FNC-ul va fi dotat cu o moară cu ciocănele, un micro-dozator și un amestecător de 0,3-0,5 tone.
- Micro-FNC-ul va dispune de spații de depozitare a cerealelor de circa 120 tone și a celorlalte ingrediente furajere (șrotuiri de soia și floarea-soarelui, premix vitamino-mineral, carbonat de calciu, fosfat de calciu, sare etc.) de circa 40 tone.
- O parte din ingredientele furajere (grâu, porumb, orz), vor putea fi cumpărate de la cooperatori, în contrapartidă cu nutrețurile combinate primite.
- Furajele combinate vor fi transportate cu o auto-utilitară, cu capacitatea de 1-2 tone, iar ouăle vor fi preluate zilnic cu același mijloc de transport. Săptămânal, se va ține evidența furajelor predate și a producției de ouă primite, cooperativa achitând crescătorului diferența de bani dintre furajele predate și ouăle primite.

- Producția zilnică, de circa 50 mii ouă, colectată de la crescători, va fi sortată și ambalată într-o mică stație de sortare, cooperativa având obligația de a le valorifica, prin magazine proprii, în rețeaua comercială sau la export, ca „ouă țărănești ecologice”;
- Cooperativa va fi constituită cu următorul personal:
 - un președinte;
 - un contabil gestionar;
 - un șofer, care va gestiona și furajele, ouăle sau alte bunuri pe care le transportă;
 - un tehnician zoo-veterinar, care va asigura asistența zoo-veterinară a păsărilor;
 - trei muncitori, care vor asigura atât producerea nutrețurilor combinate, cât și sortarea săptămânală a celor circa 350.000 ouă;
 - un îngrijitor la hala de creștere a tineretului.

Total 8 (opt) salariați.

Crescătorul de păsări va produce, de la cele 100 găini, câte 250 ouă anual, adică, în total, 25.000 de ouă anual, pe care va încasa următoarele sume de bani:

▪ 12500 ouă în anotimpul rece x 0,45 lei = 5625 lei

▪ 12500 ouă în anotimpul cald x 0,35 lei = 4375 lei

Total 25000 ouă x 0,40 lei = 10000 lei

Va consuma anual 4 tone de furaje combinate x 1,1 lei/kg = 4400 lei

Alte cheltuieli (curent electric, material de așternut, apă etc. = 600 lei

Total cheltuieli 5000 lei

Fondurile pentru plata salariilor (7 lucrători x 12 luni x 2500 lei), 210000 lei, plus alte cheltuieli 90.000 lei, total 300.000 lei, vor fi realizate din comercializarea ouălor:

▪ 60 microferme x 25000 ouă = 1500000 ouă anual

▪ 300 mii lei : 15 mil. ouă = 2 bani adaos comercial/ou.

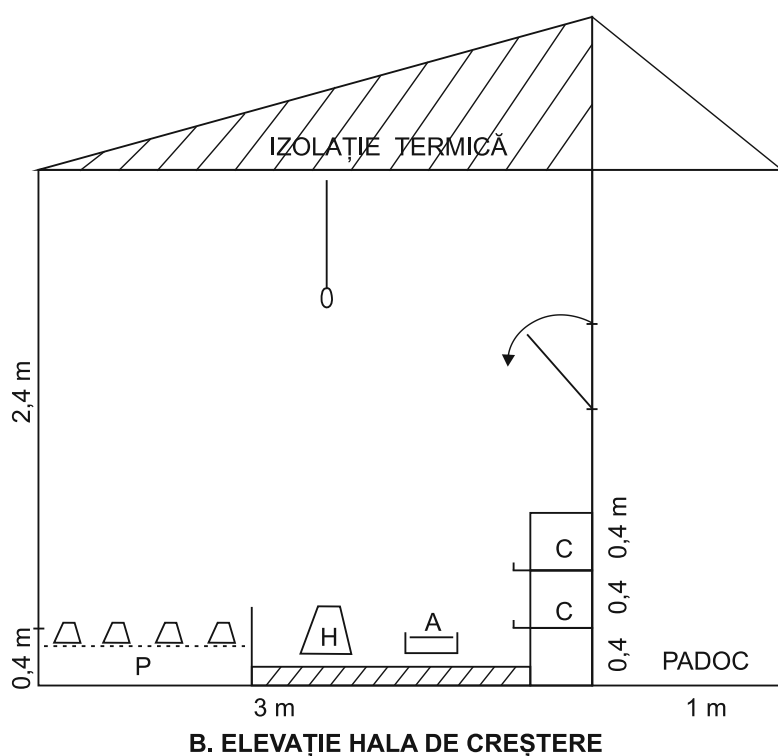
Dacă ouăle vor fi vândute cu un preț mai mare (de exemplu, cu un câștig de 6 bani pe ou), profitul realizat de circa 600.000 lei, după reținerea cheltuielilor cooperativei, va fi repartizat echitabil (de exemplu, încă 150.000 pentru salariații cooperativei, revenind, în medie, fiecăruia circa 22000 lei) iar restul de 450.000 lei celor 60 crescători (revin circa 7500 lei fiecăruia dintre ei).

Sigur, aceste cifre sunt estimative, dar cei circa 12500 lei încasați anual de crescător, ca beneficiu net, adică peste 1000 lei pe lună, pot reprezenta o bună recompensă pentru crescător, care nu consumă mai mult de patru ore pe zi pentru îngrijirea păsărilor și recoltarea ouălor.

Acest program presupune, însă, mari eforturi tehnico-materiale și financiare. O singură cooperativă produce doar 12 milioane ouă anual, iar pentru cele 1,25 miliarde ouă necesare a fi produse în această modalitate, este nevoie de circa 835 de cooperative.

Astfel, baza tehnico-materială a cooperativei (hala de creștere a tineretului, micro-FNC-ul, stația de sortare, sediul cooperativei, mijlocul de transport etc.), ca și o parte din investiția crescătorului (halele de creștere, achiziția păsărilor, amenajarea și întreținerea pășunii), necesită cheltuieli care ar putea fi acoperite din fonduri europene.

Ministerul Agriculturii ar putea sprijini acest program prin publicarea și difuzarea de proiecte-tip,

sumele necesare pentru realizarea unei cooperative și finanțarea din oficiu a acestora, din fonduri europene, stabilind cote precise de contribuție pentru gospodăriile țărănești cuprinse în acțiune. Iar regulamentul de organizare și funcționare al cooperativelor agricole trebuie revizuit și îmbunătățit de urgență, pentru ca noile cooperative să nu aibă soarta celor producătoare de ouă din județul Brașov sau a cooperativei Muntenia pentru porci, care, neavând sprijin din partea statului, n-au avut nicio șansă de supraviețuire și dezvoltare. ■

Notă explicativă. Ni se poate reproșa – și pe bună dreptate – dimensiunile reduse ale unei astfel de gospodării - cooperative sătești. S-ar putea foarte bine ca cele 6000 găini să fie crescute în hala de tineret și n-ar mai fi nevoie de cele 60 de gospodării țărănești. Am fost forțați să recurgem la această soluție pentru că reglementările actuale limitează la 100 numărul de păsări dintr-o gospodărie, pentru a beneficia de scutire de impozit și TVA. Un număr mai mare de păsări ar necesita creșterea acestora în afara localităților, nebeneficiind nici de înlesniri financiare și nici de „ochiul stăpânului care îngrașă vita”. Altele ar fi avantajele dacă s-ar permite creșterea „în ogradă” a unui număr sporit de păsări, cu menținerea actualelor facilități financiare.

METHIOMAX

*Metionină conjugată naturală din plante,
care acționează la fel ca DL-metionina.*

Alege inteligent, alege inovația,
alege un produs **100% natural:**

METIONINA VEGETALĂ

1. Biodisponibilitate maximă
2. Performanțe superioare
3. Profit maxim

Produsul este o sursă organică de metionină conjugată prezentă în plante.

1 kg de Methiomax 100 % este echivalent cu 1 kg de DL-metionină cu biodisponibilitate mai bună și aceleași performanțe.

Produsul are aceeași acțiune la păsări și porcine ca și DL-metionina.

În cazul bovinelor, produsul are o mai bună biodisponibilitate în rumen.

Avantaje:

- Asigură 100% metionină la pasări/animale pentru o creștere optimă.
- Oferă energie, astfel încât păsările/animalele rămân în stare bună de sănătate și vitalitate.
- Prevenirea deficiențelor la păsări.
- Optimizează ecloziunea.

Indicații:

- Îmbunătățește creșterea scheletului și musculaturii.
- Îmbunătățește FCR și are efect anabolic.
- Producție optimă.
- Digestie sănătoasă.
- Recuperare în problemele picioarelor.
- Recuperare rapidă în afecțiunile pielii și pierderea penelor.

Administrare:

- 1-2 kg /tona de furaj (1 kg de Methiomax este echivalent cu 1 kg de DL-metionină).
- Doza menționată trebuie să fie amestecată în furajul finit.

Distribuitor:

SC AGROPREST BUSINESS SRL

Email: agroprestbusiness@gmail.com

Director vânzări: DANIEL SAVU

Telefon: 0723.362.818

PERFORMANȚE ȘI RECORDURI AVICOLE ÎN ANUL 2015

Dr. ing. Ana-Maria COVAȘĂ, Ing. Vladimir COFAS

I. LA PRODUCȚIA DE CARNE DE PASĂRE:

Spor în greutate: 441841,5 mii tone față de 426809,8 mii tone în anul 2014, 409546,2 mii tone în anul 2013, 402059,1 mii tone în anul 2012 și 371897,2 mii tone în anul 2011.

II. LA GĂINI DE OUĂ CONSUM:

Producția totală de ouă 1420,5 milioane față de 1440,5 milioane în anul 2014, 1550,3 milioane pe anul 2013, 1345,1 milioane ouă în anul 2012 și 1362,3 milioane pe anul 2011.

În continuare, prezentăm performanțele tehnice realizate în anul 2015, precum și primele societăți avicole din țară, în ordinea performanțelor:

I. CARNE DE PASĂRE:

A. Cei mai mari producători de carne în viu (tone spor în greutate):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC TRANSAVIA	49 040	53 014	55 662	57 512	65 338,5
2. AVICOLA BUZĂU	10 401,5	20 944	24 870,3	47 076	52 382,8
3. AGRICOLA INTERNAȚIONAL BACĂU	40 715	42 890	45 004,2	47 434,6	46 049,2
4. SC AGRISOL (inclusiv Agrodevelopment)	19 985	22 683	22 215,2	22 576,7	23 606,2
5. SC AVICARVIL	10 633,7	16 719,5	18 541	20 179,5	20 898,8
TOTAL primii șase	120 141,5	139 531	147 751,7	194 768,8	208 275,5

B. Cele mai bune sporuri medii zilnice (g/zi):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	53,06	53,14	54,67	56,89	56,07

- Societăți mari (peste 20000 tone spor în greutate pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC TRANSAVIA	58,56	60,28	63,73	63,24	65,64
2. AGRICOLA INT. BACĂU	53,82	53,24	54,90	54,49	58,06
3. SC AVICARVIL	50,63	53,03	55,92	57,66	57,57
4. AVICOLA BUZĂU	57,33	56,15	54,46	64,24	55,31
5. SC AGRISOL INTERNATIONAL	49,37	50,69	52,59	56,09	53,72

- Societăți mijlocii (5000 – 20000 tone spor în greutate pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. AVICOD BROILER	56,73	56,50	62,36	63,50	63,66
2. SC DRAGOȘ VODĂ	61,19	59,58	55,13	62,18	60,81
3. SC ROM TRADING COMPANY	58,85	51,72	52,03	52,21	60,20
4. NUTRICOM Oltenița	53,35	52,7	52,07	53,67	59,47
5. AVICOLA CIOCĂNEȘTI	57,00	58,60	58,00	58,81	59,00
6. SC OPREA AVICOM	53,24	x	57,42	57,17	58,23
7. SC GROENLAND POULTRY	x	x	x	x	57,28

C. Cele mai bune consumuri specifice (kg/kg spor):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	1,886	1,804	1,792	1,763	1,690

- Societăți mari (peste 20000 tone spor în greutate pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC TRANSAVIA	1,860	1,777	1,672	1,631	1,530
2. AGRISOL INTERNATIONAL	1,826	1,836	1,856	1,809	1,597
3. SC AVICOLA BUZĂU	1,741	1,646	1,680	1,670	1,601
4. SC AVICARVIL	1,966	1,880	1,801	1,821	1,726
5. AGRICOLA INT. BACĂU	1,890	1,796	1,786	1,755	1,739

- Societăți mijlocii (5000 – 20000 tone spor în greutate pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC VIS AGRI	1,791	1,766	1,677	1,732	1,585
2. AVICOLA FOCȘANI	1,937	1,666	1,869	1,720	1,597
3. GROENLAND POULTRY	x	x	x	x	1,603
4. SC OPREA AVICOM	1,936	x	1,730	1,680	1,610
5. AVICOLA CIOCĂNEȘTI	1,697	1,703	1,576	1,604	1,612
6. SC NUTRICOM Oltenița	1,828	1,865	1,870	1,747	1,641
7. SC MORANDI COM	2,100	x	1,776	1,603	1,653
8. SC AVI TOP	1,716	1,714	1,714	1,672	1,664
9. SC DRAGOȘ VODĂ	1,786	1,736	1,683	1,678	1,686

D. Cele mai scăzute pierderi prin mortalitate (%):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	3,52	3,30	2,72	2,60	2,66

- Societăți mari (peste 20000 tone spor în greutate pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC TRANSAVIA	2,88	2,75	2,54	2,52	2,17
2. AVICOLA BUZĂU	3,05	2,15	1,66	2,25	2,22
3. SC AVICARVIL	2,43	2,45	2,51	2,42	2,49
4. SC AGRICOLA INT. BACĂU	4,48	3,82	2,92	3,14	2,81

- Societăți mijlocii (5000 – 20000 tone spor în greutate pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC VANBET	x	x	2,49	1,07	1,26
2. AMARETO	x	x	x	2,92	1,35
3. SC ROM TRADING COMPANY	1,30	1,42	1,07	1,68	1,56
4. SC DRAGOȘ VODĂ	2,40	2,68	1,93	1,86	1,80
5. SC PRIMA NOVA	2,16	1,79	2,49	2,35	1,85
6. AVICOLA CIOCĂNEȘTI	3,70	2,17	1,76	1,83	1,92
7. SC OPREA AVICOM	2,88	x	1,85	2,00	2,03
8. SC AVI TOP	1,87	1,79	1,56	1,50	2,20

E. Cei mai buni Indici Economici Europeni:

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	271,17	284,92	296,7	314,32	322,88

- Societăți mari (peste 20000 tone spor în greutate pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC TRANSAVIA	305,76	329,98	371,53	377,91	419,82
2. AVICOLA BUZĂU	319,19	333,71	318,78	376,03	337,83
3. SC AVICARVIL	251,29	275,25	302,74	309,07	325,18
4. AGRISOL INTERNATIONAL	259,18	264,23	273,44	300,63	324,86
5. AGRICOLA INT. BACĂU	271,99	285,19	298,37	300,65	324,50

- Societăți mijlocii (5000 – 20000 tone spor în greutate pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC AVICOD BROILER	305,75	308,56	337,52	366,35	378,22
2. AVICOLA CIOCĂNEȘTI	323,46	336,63	361,54	360,05	358,99
3. SC OPREA AVICOM	267,11	x	325,74	333,49	354,36
4. SC DRAGOȘ VODĂ	334,32	333,24	321,31	363,60	354,17
5. SC NUTRICOM Oltenița	279,64	268,94	265,44	294,02	342,84
6. GROENLAND POULTRY	x	x	x	x	339,08
7. SC NUTRI PUI Ciumegiu	x	385,78	288,44	299,53	333,97
8. SC ROM TRADING COMPANY	300,15	285,01	298,35	300,57	331,47
9. SC VIS AGRI	298,26	284,10	321,95	316,45	328,89
10. SC CONCORD TRADING	266,10	295,84	237,56	289,70	325,36
11. SC MORANDI COM	245,49	x	295,22	375,61	322,30
12. AVICOLA FOCȘANI	274,16	259,15	273,59	317,41	301,05

II. GĂINI OUĂ CONSUM

A. Cea mai mare producție totală de ouă (mil. buc):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. TONELI HOLDING	178,1	182,4	253,90	250,2	241,4
2. SC LA TARARO	76,7	165,6	255,04	169,2	86,3
3. SC OVOEST	x	x	x	x	67,1
4. SC AGRICOLA INTERNAȚIONAL BACĂU (inclusiv Lumina)	46,0	66,2	54,7	55,1	61,9
5. SC SUPER EGGS	167,2	142,5	155,70	93,7	66,4
6. SC VAN BET	x	x	56,8	51,3	44,8
7. SC AVIA AGRO BANAT	39,3	43,7	39,2	40,7	43,2
8. SC CONDOR MATCA	37,5	38,4	44,6	37,8	42,3
9. SC AVI PUTNA	13,7	29,7	33,8	43,0	41,7

B. Cea mai mare bună producție medie de ouă pe găină:

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	264,5	272,44	272,01	267,56	276,76

- Societăți mari (peste 50 mil. ouă pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC AGRICOLA INTERNAȚIONAL BACĂU - LUMINA	283,8	337,06	328,55	313,89	322,3
2. TONELI HOLDING	294,0	273,44	274,86	279,99	269,42
3. SC OVOEST	x	x	x	x	304,03

- Societăți mijlocii (20 - 50 mil. ouă pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC NECRI SAN	x	241,89	275,46	293,73	346,28
2. SC AVI PUTNA	297,54	284,93	298,06	306,88	334,39
3. SC PRO AVIS	260,08	279,72	308,35	300,46	320,64
4. SC AVIS COLLECTION	267,65	276,69	270,53	295,49	307,35
5. SC CONDOR MATCA	300,83	321,50	317,08	305,60	302,32
6. SC A&A FARMS	x	x		263,44	293,93
7. SC EUROVO ROMANIA	x	x	x	x	284,90
8. SC AVIA AGRO BANAT	265,08	277,33	299,89	287,39	290,77

C. Cele mai bune consumuri specifice (g/ou):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	153,53	148,64	150,15	157,90	153,66

- Societăți mari (peste 50 mil. ouă pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC AGRICOLA INT. BACĂU - LUMINA	144,86	128,60	127,60	136,76	135,64
2. TONELI HOLDING	138,79	147,50	145,37	149,79	155,68
3. SC OVOEST	x	x	x	x	135,69

- Societăți mijlocii (20 – 50 mil. ouă pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC TRITICUM SEBEȘ	131,40	128,47	132,84	151,96	130,21
2. SC EUROVO ROMANIA	x	x	x	x	134,18
3. SC NECRI SAN	x	175,54	185,43	191,87	137,58
4. SC PRO AVIS	186,55	157,37	144,27	143,64	140,19
5. SC CONDOR MATCA	143,14	130,94	127,60	142,34	140,82
6. SC GOLDEN GALINA	175,82	137,46	x	148,25	142,30
7. SC AVIS COLLECTION	159,38	164,66	168,32	149,64	143,87
8-9. SC AVIA AGRO BANAT	146,18	138,83	150,58	149,51	153,03
8-9. SC SELECT NUTRICOMB CREVEDIA	176,20	154,06	170,00	141,26	153,03
10. SC IMPORT EXPORT PAL MAR	150,85	147,84	150,25	148,12	154,81

D. Cele mai scăzute pierderi prin mortalitate (%):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	4,32	5,66	5,15	5,32	4,15

- Societăți mari (peste 50 mil. ouă pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. AGRICOLA INT. BACĂU - LUMINA	1,96	2,98	1,07	1,47	1,11
2. SC AT GROUP	2,16	3,83	0,65	1,24	1,62
3. TONELI HOLDING	4,26	3,06	3,98	3,93	4,18

- Societăți mijlocii (20 – 50 mil. ouă pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC NECRI SAN	x	0,18	0,29	x	0,17
2. SC AVI PUTNA	1,63	2,60	1,52	1,13	0,81
3. SC VANBET	x	x	5,90	3,14	1,11
4. SC A&A FARMS	x	x		0,81	1,18
5. SC AVIS COLECTION	3,03	2,18	1,52	1,02	1,38
6. SC SELECT NUTRICOMB CREVEDIA	5,05	1,88	2,63	2,00	1,96

E. Cei mai buni Indici Economici Europeni:

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	164,82	172,91	172,30	160,14	169,00

- Societăți mari (peste 40 mil. ouă pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. AVICOLA LUMINA	192,10	254,99	254,73	226,15	235,01
2. SC OVOEST	x	x	x	x	200,25
3. TONELI HOLDING	202,88	179,71	188,96	179,66	166,82

- Societăți mijlocii (20 – 50 mil. ouă pe an):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC NECRI SAN	x	138,34	148,13	162,71	251,27
2. SC PRO AVIS	236,08	174,22	208,75	207,57	227,14
3. SC AVIS COLECTION	162,83	184,28	158,27	195,45	210,97
4. SC EUROVO ROMANIA	x	x	x	x	201,37
5. SC CONDOR MATCA	198,05	222,76	221,86	202,31	200,06
6. SC AVI PUTNA	171,40	177,51	179,79	203,71	186,11
7. SC HADITON GROUP	187,95	164,75	188,72	203,48	144,71

III. GĂINI REPRODUCȚIE RASE GRELE:

Total producție (mil. ouă):

	2011	2012	2013	2014	2015
TOTAL UCPR	186,1	187,3	177,3	180,3	194,5

A. Cele mai mari producții totale de ouă (mil. buc.):

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC AGRAFOOD	32,6	25,2	25,1	24,2	27,9
2. SC TRANSAVIA	27,6	28,1	28,0	28,9	27,6
3. AGRICOLA INT. BACĂU	24,9	27,2	25,3	25,3	25,8
4. AVICOLA BUZĂU	11,1	12,2	11,6	17,1	23,3
5. SC AGRISOL (incl. Agrodevelopment)	21,8	18,7	18,8	21,6	23,0
6. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	17,4	17,8	17,6	17,1	18,8

B. Cea mai bună producție medie de ouă pe găină (ouă/găină):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	256,6	259,8	264,6	266,08	266,08

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC ALIS PROD	263,03	293,77	267,69	273,56	290,49
2. SC TRANSAVIA	265,10	271,21	267,09	287,40	284,73
3. SC FERMA NOUĂ DE REPRODUCȚIE	x	x	x	x	284,52
4. AVICOLA BUZĂU	269,90	284,35	266,86	275,58	283,53
5. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	270,88	273,95	398,34	283,77	278,75
6. SC OPREA AVICOM	223,60	242,52	246,08	260,65	277,55

C. Cele mai scăzute consumuri specifice (g/ou):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	251,31	247,31	241,54	239,24	245,69

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC AGRISOL INTERNATIONAL	242,19	260,57	369,68	248,58	224,11
2. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	242,94	234,15	218,97	224,12	225,84
3. AVICOLA BUZĂU	242,74	228,97	235,53	229,78	234,43
4. AGRICOLA INT. BACĂU	256,64	263,06	262,85	239,24	239,10
5. SC TRANSAVIA	232,67	217,40	231,36	224,22	240,84
6. AVICOLA FOCȘANI	237,77	245,79	234,08	230,60	247,93

D. Cele mai scăzute pierderi prin mortalitate (%):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	4,82	5,05	5,32	5,65	4,87

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1-2. AVICOLA FOCȘANI	1,55	1,78	3,31	1,53	1,57
1-2. SC ALIS PROD	4,46	10,9	6,61	8,82	1,57
3. SC AGRODEVELOPMENT	2,19	1,89	4,76	2,10	2,40
4. SC TRANSAVIA	2,31	2,83	3,46	4,98	4,25
5. AVICOLA BUZĂU	1,55	2,13	1,74	1,87	4,58
6. SC AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	5,36	5,58	5,79	3,91	4,99
7. SC AVE IMPEX	3,65	3,11	3,77	4,71	5,10

IV. INCUBAȚIE RASE GRELE:

A. Total pui eclozionați (mil. pui):

	2011	2012	2013	2014	2015
TOTAL UCPR	140,1	143,9	136,5	141,9	147,9

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC TRANSAVIA	20,9	21,3	21,5	22,5	23,5
2. SC AGRAFOOD	20,8	17,3	13,3	16,0	19,1
3. AGRICOLA INT. BACĂU	16,5	17,7	17,9	17,6	18,2
4. AVICOLA BUZĂU	7,8	7,2	6,3	12,6	16,8
5. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	14,2	13,9	12,3	10,9	12,1
6. SC AGRISOL (inclusiv Agrodevelopment)	10,2	12,3	11,8	10,8	11,8

B. Procente de ecloziune (%):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	82,38	81,78	82,0	83,25	83,70

Societăți cu peste 9 mil. pui eclozionați pe an.

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. AVICOLA BUZĂU	83,89	84,85	82,63	85,48	87,00
2. SC TRANSAVIA	88,14	86,60	84,77	85,96	86,84
3. AVICOLA TĂRTĂȘEȘTI	84,64	84,31	85,75	86,19	86,23
4. FERMA NOUĂ DE REPRODUCȚIE	x	x	x	85,45	84,52
5. SC AGRISOL	86,7	85,90	87,31	84,85	82,22

Societăți între 3,5 și 7 mil. pui eclozionați pe an

SC AVICOLA	2011	2012	2013	2014	2015
1. SC ALIS PROD	84,79	85,52	79,38	85,94	87,58
2. AVICOLA SLOBOZIA	86,00	84,47	82,69	84,99	84,79
3. AVICOLA FOCȘANI	78,339	76,90	91,79	79,75	83,95
4. SC OPREA AVICOM	84,80	76,90	81,20	80,12	83,36
5. SC AVI TOP	85,93	84,50	80,38	82,25	80,32

V. GĂINI REPRODUCȚIE RASE UȘOARE:

A. Producție medie de ouă (ouă/găină):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	247,47	222,26	282,05	205,73	270,19

B. Incubație rase ușoare, număr de pui eclozionați (mii pui):

	2011	2012	2013	2014	2015
TOTAL UCPR	8323,2	7126,2	5051,3	3304	3223
- din care puicute de o zi	4036,3	3445,6	2466,4	1597	1552

C. Incubație rase ușoare, procente de ecloziune (%):

	2011	2012	2013	2014	2015
MEDIE UCPR	76,67	77,08	78,82	71,38	79,09